

Naloga: **Urbanistični načrt za naselje Spodnje Duplek**

Faza: **konceptualni in podrobnejši del**

Naročnik: **Občina Duplek**

Izvajalec: **ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o.**

Nosilec naloge: **Dr. Andreja Kuzmanič, univ.dipl.inž.arh.**

Sodelavci: **Aleš Koprivšek, univ.dipl.inž.kraj.arh.**
Borut Bobovec, dipl.inž.grad.
mag. Mateja Kukovec, univ.dipl.inž.grad.
Mirjam Luketič, univ.dipl.inž.arh.
Vlado Novak, grad. teh.

Številka naloge: **9011**

Številka pogodbe: **434-2/2000-10**

Datum izdelave: **oktober 2011**

Direktor:
Dr. Boris Kostanjevec

kazalo vsebine:

tekstualni del:

1	Izhodišča prostorskega razvoja naselja Sp. Duplek	2
1.1	Naravne danosti	3
1.2	Dosedanji razvoj naselja in trendi	4
1.3	Funkcionalne značilnosti	7
1.4	Prostorska izkoriščenost ureditvenega območja	9
1.5	Prometno omrežje	11
2	Cilji prostorskega razvoja naselja Sp. Duplek	18
3	Konceptualni del urbanističnega načrta	19
3.1	Koncept urbanističnega oblikovanja	19
3.2	Koncept arhitekturnega oblikovanja	20
3.3	Koncept zelenega sistema naselja	21
3.4	Koncept podrobnejše namenske rabe na območju stavbnih zemljišč v naselju	21
3.5	Koncept prometnega omrežja in javnega potniškega prometa	22
3.6	Koncept prostorskih ureditev, ki se nanašajo na varstvo okolja	25
3.7	Lokalni energetski koncept	28
3.8	Koncept opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo	31
3.9	Opremljanje stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo s prikazom območij urejanja zemljišč za gradnjo in možnostmi za njihovo opremljanje	34
4	Podrobnejši del UN	36
4.1	Območje UN	36
4.2	Enote urejanja prostora (EUP)	39
4.3	Podrobnejša namenska raba (PNR)	46
4.4	Elementi arhitekturnega in urbanističnega oblikovanja	47
4.5	Opremljanje stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo s prikazom območij urejanja zemljišč za gradnjo in možnostmi za njihovo opremljanje	52
4.6	Prometne ureditve	55
5	Viri	66

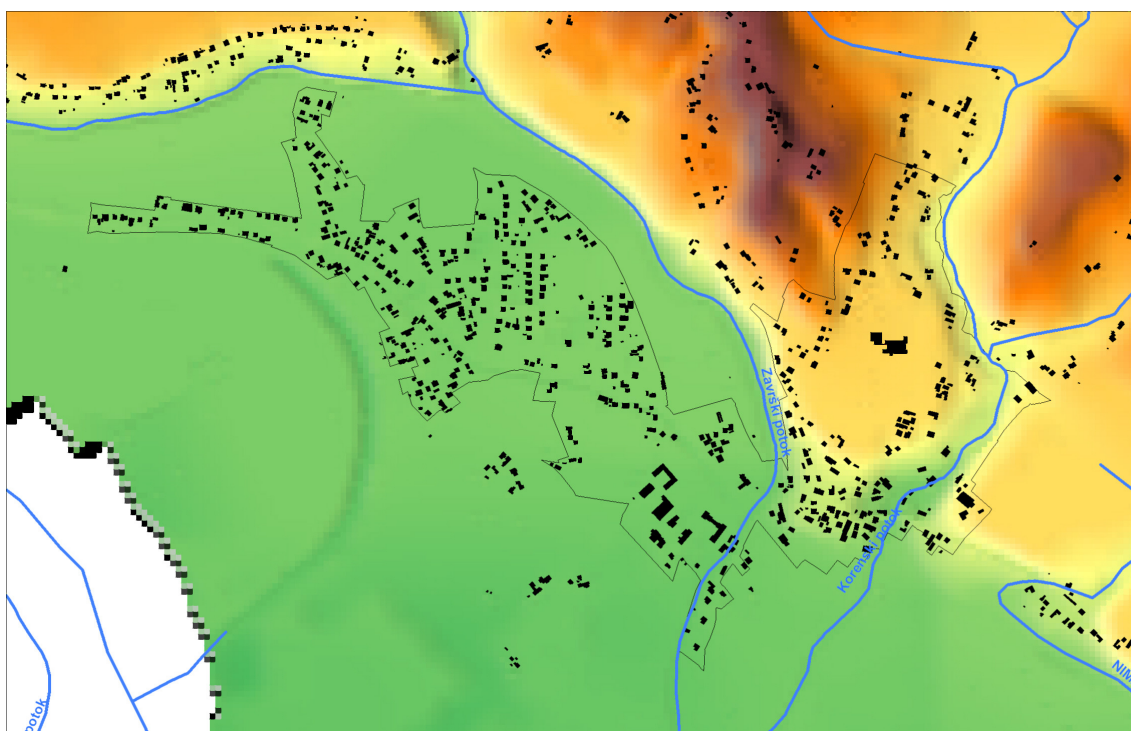
karte:

št.	naslov karte	merilo
1	Koncept razvoja naselja in območja UN	M 1:5.000
2	Koncept cestnega omrežja	M 1:5.000
3	Koncept prometnih omrežij	M 1:5.000
4	Koncept vodovodnega in kanalizacijskega omrežja	M 1:5.000
5	Koncept energetske infrastrukture ter omrežja zvez	M 1:5.000
6	Enote urejanja prostora	M 1:5.000
7	Podrobnejša namenska raba in tipologija zazidave, regulacijske črte	M 1:2.500

1 IZHODIŠČA PROSTORSKEGA RAZVOJA NASELJA SP. DUPLEK

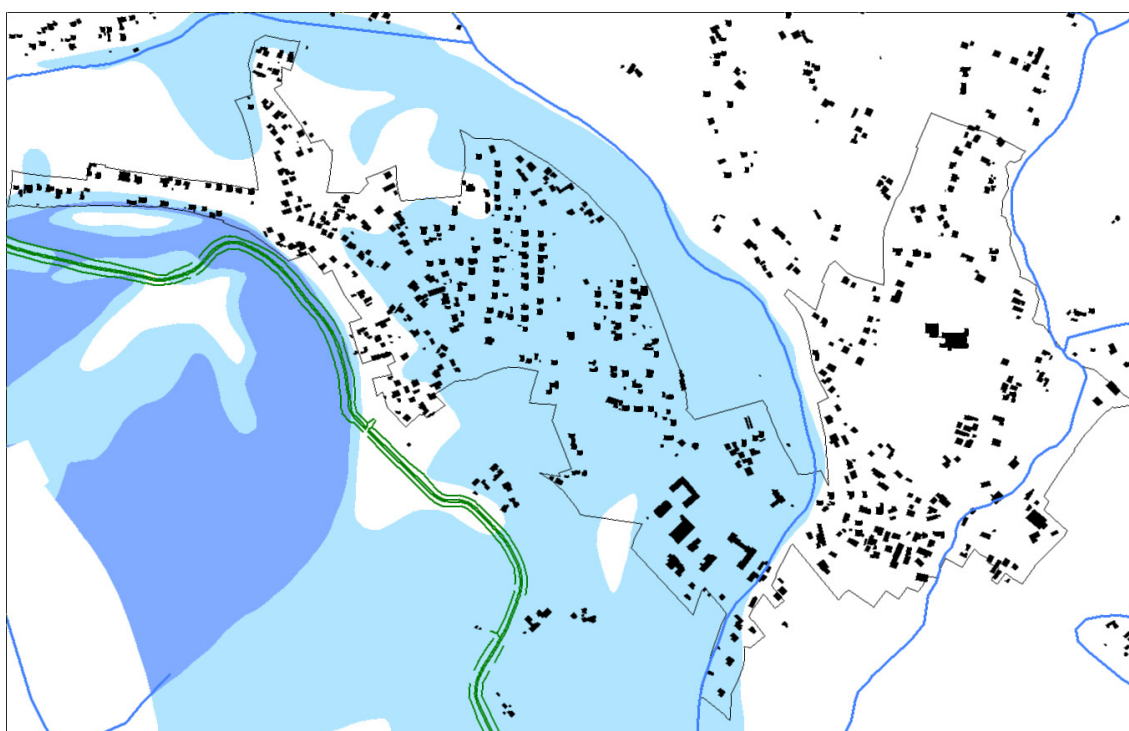
1.1 Naravne danosti

Naselje Sp. Duplek se je razvilo iz naselbine locirane na stiku Dravske ravnice in Slovenskih goric, na predelu med Završkim in Korenskim potokom. Nadaljnji razvoj naselja je krenil v dve smeri: proti zahodu – na aluvialno ravnico in proti severu, na višje ležečo teraso. Aluvialna ravnica je poplavno ogrožena, izkazuje pa z vidika kmetijstva visok pridelovalni potencial (detaljno talno število znaša 73 točk (3)). Višje ležeča terasa, ki je z izjemo šole pozidana predvsem po robovih, je poplavno varna, pridelovalni potencial je srednjevisok (42 točk).

Slika 1 reliefna zgradba območja, vodotoki, stavbe

Nadaljnje širitve naselja so smiselne predvsem na ravnici, ki pa je trenutno poplavno ogrožena. Z državnim lokacijskim načrtom (DLN za vodnogospodarske ureditve Drave od Vurberka do Zg. Dupleka, U.I. RS št. 72/2004) je predvidena izgradnja protipoplavnega nasipa, ki bo območje severno od nasipa varoval pred poplavami s 100-letno povratno dobo. Začetek izgradnje nasipa je predviden v letu 2010.

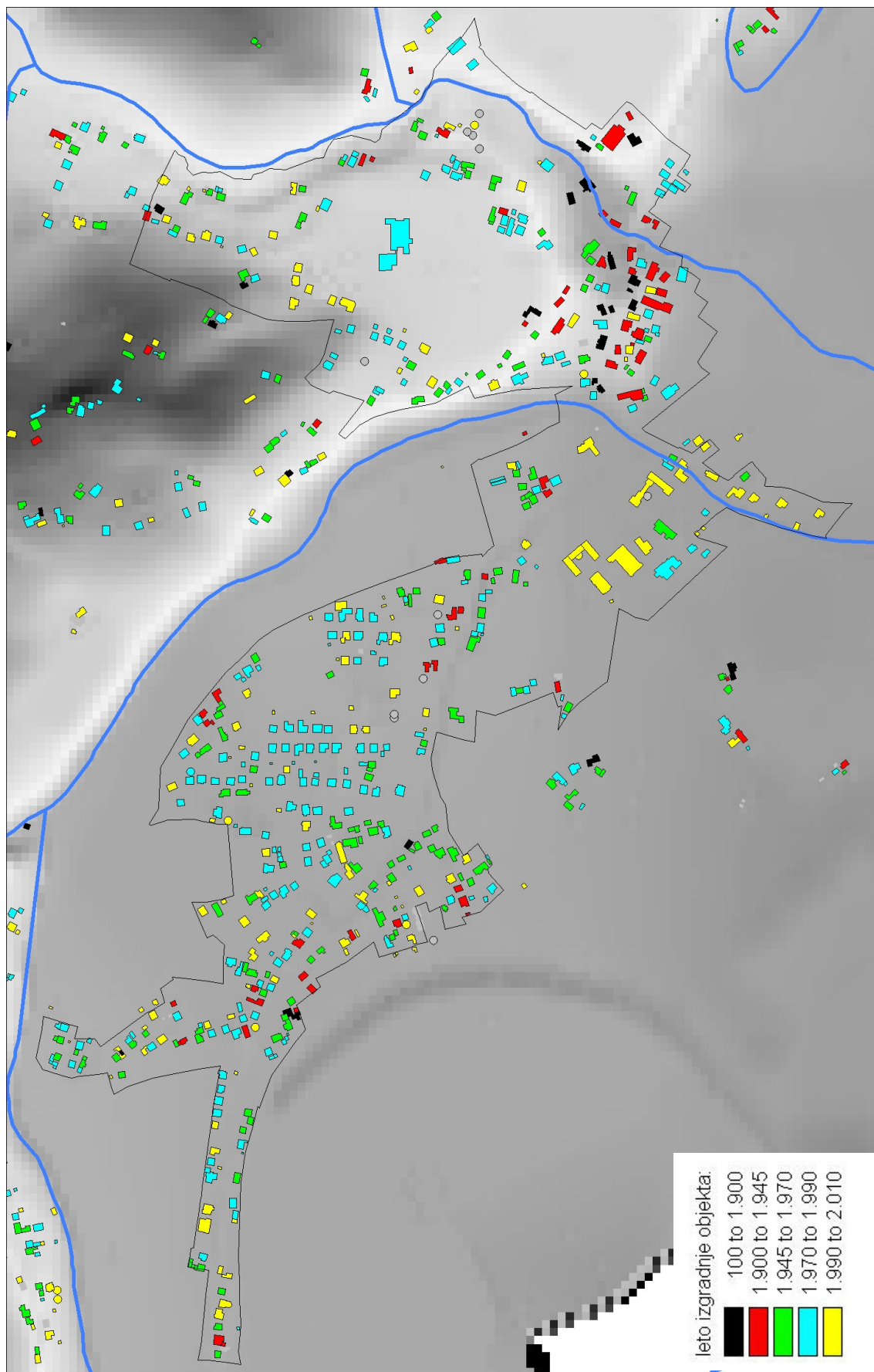
 redke poplave

 katastrofalne poplave

Slika 2 poplavna območja in potek protipoplavnega nasipa

1.2 Dosedanji razvoj naselja in trendi

Naselje se je sprva razvijalo ob starem naselbinskem jedru in ob posamičnih objektih v okolici. Intenzivnejši razvoj pa se je začel v 60-ih letih in bil najbolj izrazit v 70-ih in 80-ih letih, ko sta bila izgrajena ortogonalno organiziran osrednji del stanovanjskega območja v ravnici in šola z vrtcem severno od starega jedra. Gradbeni razvoj je potekal dokaj stihjsko. Izkoriščenost prostora je zaradi nizkih gostot majhna, oblikovna heterogenost stanovanjskih območij je velika. V zadnjem obdobju je rast stanovanjskih hiš upočasnjena, delno pa je bil izgrajen nov center naselja s centralnimi in večstanovanjskimi objekti.

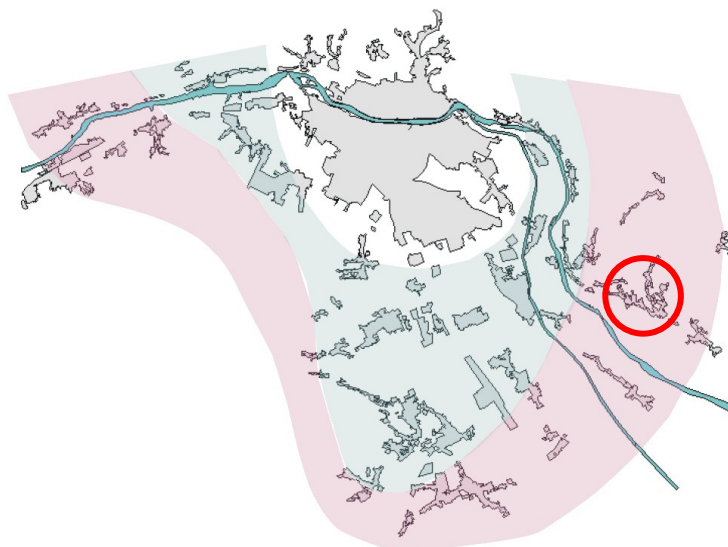

Slika 3 dosedajni razvoj naselja

Kot ugotavlja V. Drozg (1) naselje Sp. Duplek sodi v t.i. drugi obroč obmestnih naselij Maribora, katerih najintenzivnejši (demografski) razvoj se je pričel sredi 80-tih let in, kar je zelo pomembno, se še ni zaključil. Od regionalnega središča je naselje Sp. Duplek oddaljen 14 km, ostala naselja pa med 10 in 17 km. To dejstvo najmočneje zaznamuje razmišljanja o bodočem razvoju, kajti:

- suburbanizacija je prevladujoča oblika prostorskega razvoja velikih in srednjevelikih mest v Sloveniji,
- v obmestje se selijo ne le ljudje, temveč tudi delovna mesta, predvsem iz oskrbnih in storitvenih dejavnosti
- v obmestje in v obmestna naselja se seli vse več regionalnih funkcij

V razvitejših deželah velja prepričanje, da se obmestna naselja razvijajo najhitreje, v glavnem na račun bližnjega mesta. Prebivalci živijo v obmestju, kjer plačujejo davke, uporabljajo pa storitve velikega mesta, za katerih vzdrževanje pa bližnje občine praviloma ne prispevajo finančnih sredstev (ali pa bistveno manj). V Nemčiji se je za ta del obmestja uveljavil pojem »Speck Gürtel« (pas maščevja), kar naj bi pomenilo, da se obmestje krepi in razvija na račun mesta (regionalnega središča).

Slika 4 položaj naselja Sp. Duplek v suburbanem območju Maribora (1)

V naselju Sp. Duplek, katerega območje je skoraj identično ureditvenemu območju naselja (UON), je ob popisu prebivalstva leta 2002 živelo 20 prebivalcev več kot leta 1991. K porastu števila prebivalcev je prispeval tako naravni prirastek, kot pozitiven migracijski saldo. Ker je delovnih mest v občini malo, večina aktivnih dnevno migrira v druga naselja, največ v Maribor. Glede nadaljnega demografskega razvoja pričakujemo rast števila prebivalstva v naselju predvsem zaradi priselitev. Kot kažejo podatki demografskega razvoja v naseljih t.i. prvega in drugega pasu obmestja Maribora, v zadnjih letih demografsko rastejo predvsem manjša naselja v drugem pasu.

Tabela 1: Število prebivalcev po naseljih v letih 1869 in 2002 (Vir: statistični letopis)

	1971	1981	1991	2002	indeks 71-02	indeks 91-02
Sp. Duplek	876	1054	1157	1177	134	102

Tabela 2: Prebivalstvo po kraju bivanja in kraju zaposlitve (Vir: popis 2002)

	Število zaposlenih	V občini	V naselju	V drugi občini	% zaposlenih izven občine
Sp. Duplek	448	91	74	283	63

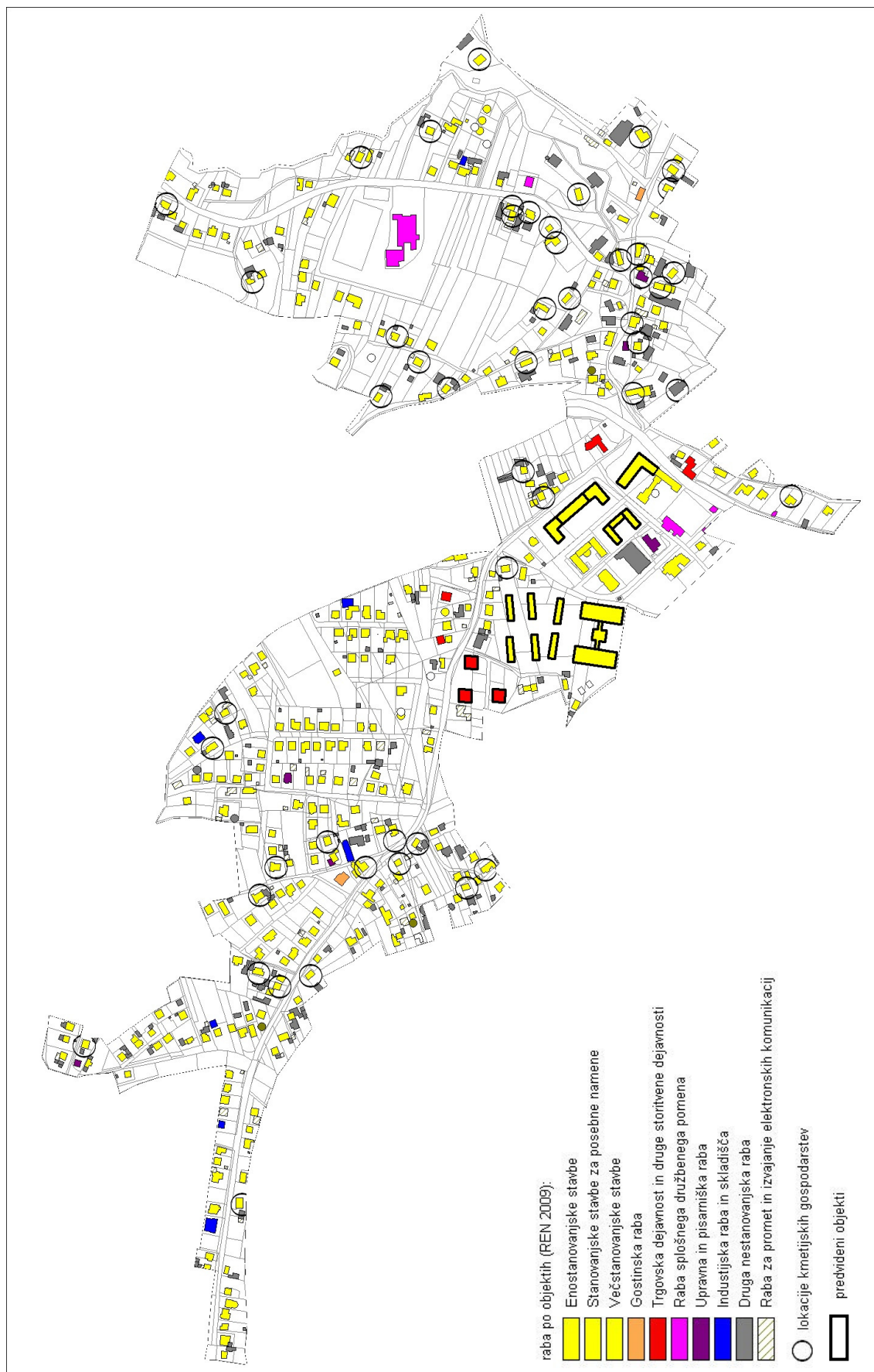
1.3 Funkcionalne značilnosti

Naselje Sp. Duplek ima značaj podeželskega naselja. V naselju je veliko kmetijskih objektov (Slika 5, glej raba objekta: druga stan. raba), ki so prisotni predvsem v zahodnem in vzhodnem delu naselja, ki sta starejšega datuma. V sredinskem, mlajšem delu naselja kmetijska dejavnost skoraj ni prisotna.

Razmestitev centralnih dejavnosti po naselju je precej razpršena, vendar je opazen (verjetno tudi nadaljnji) trend koncentracije na območju Centra 1 (in 2). V obstoječih objektih Centra 1 so tako že prisotne: tržnica, pošta, lekarna, ambulanta, knjižnica, market, gostinske in storitvene dejavnosti.

Edina javna zelena površina naselja se nahaja v okolici šole oz. vrtca in vsebuje športna in otroško igrišče.

Zahodno od UON je v veljavi Občinski podrobni prostorski načrt za turistično - rekreacijsko – športni center v občini Duplek (Uradno glasilo slovenskih občin, /2009). Predvidene zelene in športne površine bodo zaradi bližine zanimive tudi za prebivalce Spodnjega Dupleka, ki bodo do območja lahko dostopali po poti po kroni protipoplavnega nasipa.

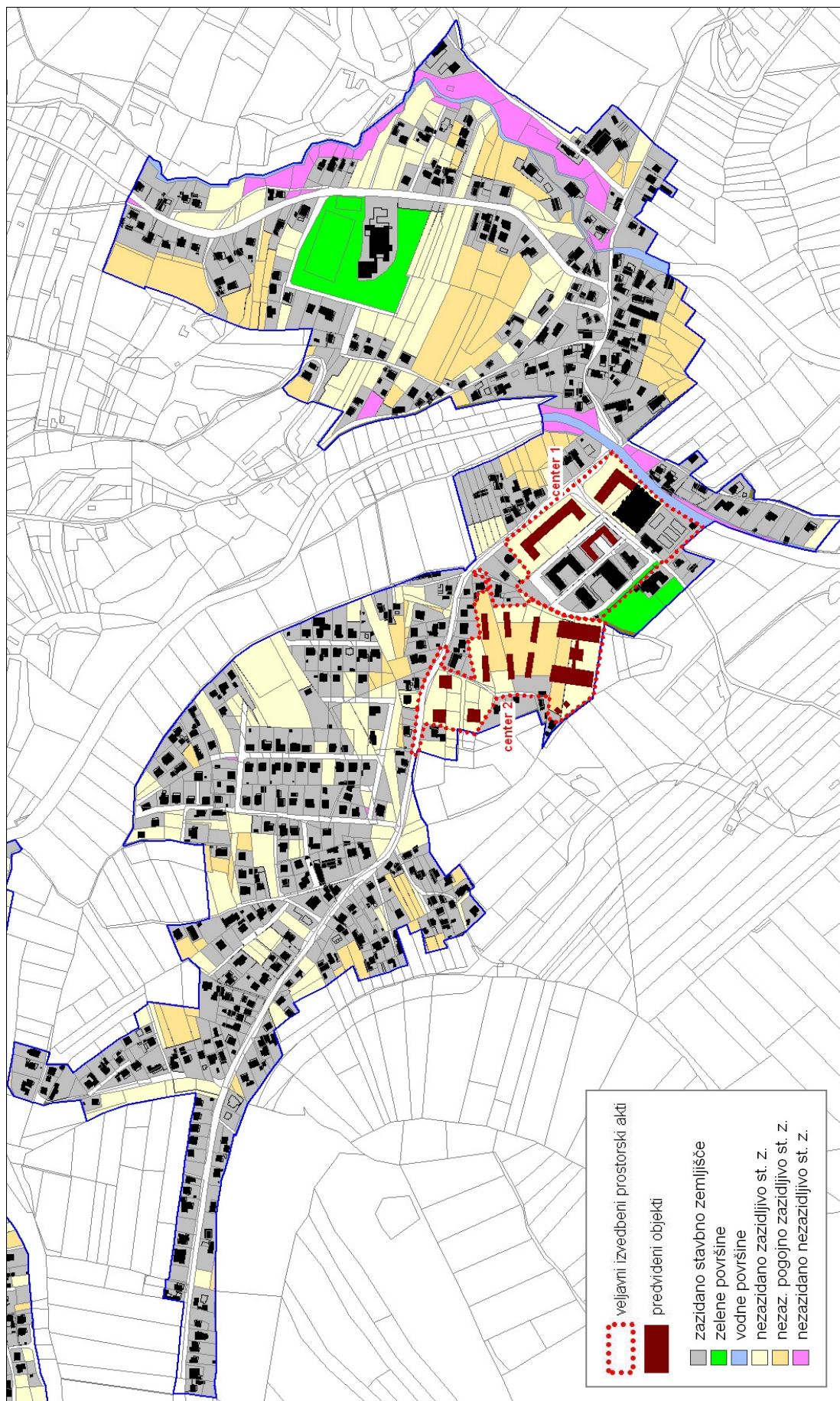
Slika 5 raba po objektih (REN, 2009)

1.4 Prostorska izkoriščenost ureditvenega območja

Po podatkih Registra nepremičnin (REN, 2009) je na območju UON Sp. Duplek prisotnih 319 stanovanjskih objektov s skupno neto tlorisno površino 66304 m²/ uporabno stanovanjsko površino 37881 m². Prevladujejo enostanovanjske hiše, teh je 298 s skupno n. t. p. 54881 m²/ u. s. p. 32665 m². V zadnjem obdobju (1990-2007) je bilo v naselju izgrajenih 55 prostostojećih enostanovanjskih hiš.

Analiza izkoriščenosti (Slika 6) je bila izvedena ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- zazidljiva so nezazidana zemljišča, ki imajo normalne pogoje za gradnjo, torej ležijo v ravnem ali rahlo nagnjenem terenu, so osončena, dovolj velika za postavitev objekta, obenem pa imajo ali se jim da enostavno urediti dostop in priključek na komunalne vode; predstavljajo jih lahko posamezna zemljišča ali pa kompleksi sklenjenih nezazidanih površin;
- pogojno zazidljiva so tista nezazidana stavbna zemljišča, za katere je treba izpolniti poseben pogoj (npr. ureditev lastništva, sprememba določil v prostorskih aktih, odprava ovire na zemljišču, ureditev dostopa (ki ga trenutno ni), omejitev gradnje na določene vrste posegov...), imajo manj ugodne terenske razmere (npr. ležijo v nagnjenem in osojnim terenu, oblika ali velikost parcele omogočata gradnjo samo v neposredni bližini parcelne meje) oz. so te neugodne (strm teren, vendar pa v bližini že stojijo drugi objekti);
- nezazidljiva zemljišča smo opisali tista nezazidana zemljišča, ki 'izpolnjujejo' vsaj enega od naštetih pogojev: imajo naklon, večji od 25 % oz. je strma lega orientirana proti severu, nimajo oz. je zelo otežena možnost dostopa, vprašljiva je ureditev priključka na komunalno omrežje, kar vse predstavlja neracionalno gradnjo; načeloma bi takšne komplekse izločili iz sklada zazidljivih zemljišč, saj kvarijo bilanco zazidljivih površin, istočasno pa onemogočajo gradnjo na morfološko in ekonomsko primernejših zemljiščih, s katerimi bi jih lahko nadomestili.

Slika 6 Prostorska izkoriščenost UON Sp. Duplek

Znotraj UON Sp. Duplek so prisotne naslednje skupine nezazidanih parcel:

- zaključeno območje nezazidanih parcel južno od šole; Območje omogoča izgradnjo cca. 30 prostostojećih hiš oz. večje število stanovanjskih enot zgoščene stanovanjske gradnje.
- posamične nezazidane parcele razpršene po celotnem območju naselja; Ocenjujemo, da je na nezazidanih parcelah možna izgradnja cca. 60 prostostojećih hiš v zahodnem delu naselja in cca. 30 v vzhodnem delu, skupno torej cca. 90 hiš.
- nezazidane parcele znotraj območij veljavnih izvedbenih prostorskih načrtov; Z izvedbenima prostorskima načrtoma za Center 1 in 2 je predvidena zazidava večstanovanjskih (ponekod s poslovnimi prostori v pritličju) in poslovnih objektov, ki je do sedaj realizirana le v manjši meri na območju Centra 1. Predvidena kapaciteta stanovanjskih površin omenjenih dveh načrtov je razvidna v spodnji tabeli in je precejšnja glede na obstoječe stanje. Predvidene stanovanjske kapacitete v obeh izvedbenih prostorskih načrtih po grobem izračunu celo presegajo obstoječe stanovanjske kapacitete naselja.

Tabela 3: Stanovanjske kapacitete veljavnih izvedbenih prostorskih aktov (za Center 1 in 2)

	objekt (Center 1) oz. območje (Center 2)	bruto etažna površina predvidenih stanovanj (m ²)	število stanovanj
Center 1	C*	2957	24
	D	2957	24
	E*	7920	99
	F	6618	59
	G	4585	57
	H	2112	13
	skupaj	27149	276
Center 2	1	1200	15
	2	7200	72
	3	13980	-
	skupaj	22380	87**
skupaj Center 1 in 2		49529	363**

* objekta sta že izgrajena, vendar še ne zajeta v podatkih REN

** niso upoštevane stanovanjske površine predvidenega doma starostnikov s kapaciteto 150 postelj

Obstoječa izvedbena prostorska načrta zagotavljata izgradnjo večstanovanjskih objektov v zadostnem obsegu. Na drugi strani je za izgradnjo prostostojećih hiš prostih kapacitet glede na obstoječi trend približno za 30 let, vendar je vprašanje dejanske razpoložljivosti nezazidanih parcel.

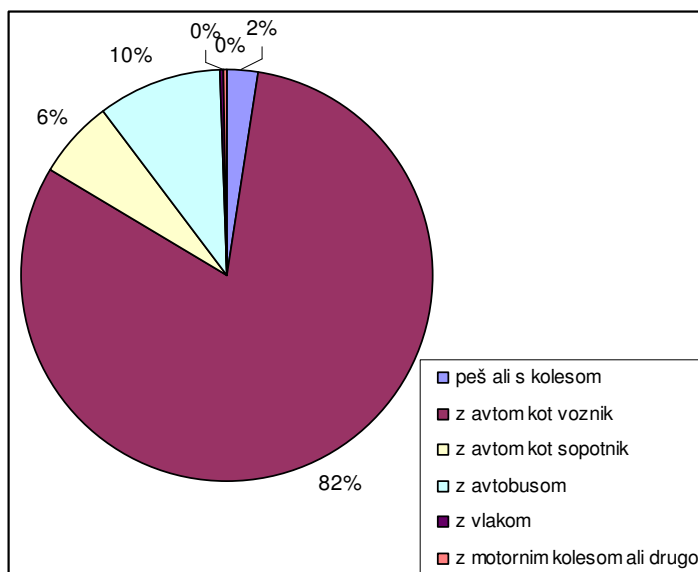
1.5 Prometno omrežje

1.5.1 Demografski kazalniki

Naselje Spodnji Duplek leži v suburbanem pasu mesta Maribor. Maribor (oddaljen ca. 12 km) predstavlja za prebivalce Spodnjega Dupleka pomembno zaposlitveno, izobraževalno in kulturno

središče. Indeks dnevne migracije je nizek; 76% aktivnega prebivalstva dnevno migrira, pretežno v druge občine iste statistične regije (95%) in to pretežno v Maribor (kar 80% dnevnih delovnih migrantov). Od delovno aktivnega prebivalstva jih je 23% zaposlenih v samem naselju Spodnji Duplek. V Spodnjem Dupleku je osnovna šola, medtem ko dijaki in študenti dnevno migrirajo v Maribor. Promet iz Spodnjega Duplek predstavlja delež izvorno ciljnega prometa na jugovzhodni smeri Maribora.

V občini Duplek in tudi v občinskem središču je zelo visoka stopnja motorizacije in sicer 537 osebnih motornih vozil / 1000 prebivalcev. Pri izbiri prevoznega sredstva pri vožnjah na delo pa povsem prevladuje avtomobil.

Slika 7 Izbira prevoznega sredstva delovnih dnevnih migrantov

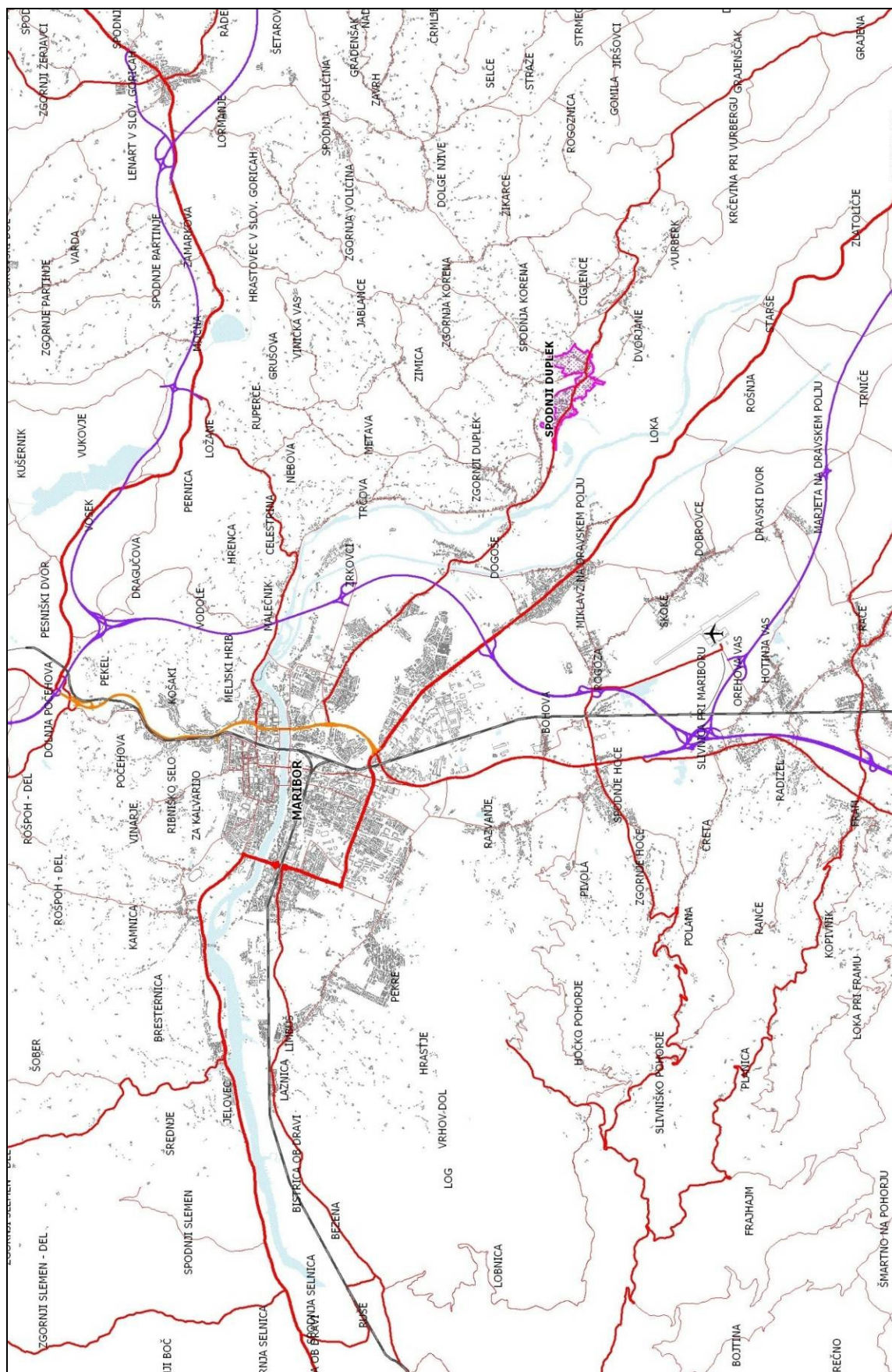
Skupni prirastek prebivalstva je pozitiven, v zadnjem letu je poleg večletnega pozitivnega selitvenega prirastka pozitiven tudi naravni prirastek. V prihodnje je moč pričakovati nadaljevanje trenda priseljevanja (predvsem mladih), težnje potovanj bodo ostale enake. Brez drastičnih sprememb v prometni ponudbi bo tudi uporaba prevoznih sredstev (modal-split) ostala nezaželena (glede na načela trajnostne mobilnosti) oz. enaka kot je sedaj.

1.5.2 Lega

Naselje leži na obeh straneh regionalne ceste Maribor – Vurberk – Ptuj, ob kateri se je začelo tudi razvijati. Ta regionalna cesta je najpomembnejša prometnica, ki naselje povezuje z Mariborom, kamor tudi najbolj gravitira, ter posredno navezuje na daljinsko cestno omrežje oz. na najbližji odsek avtoceste, to je odsek med Slivnico in Pesnico (priključek Maribor center ali Maribor vzhod). Pomembna cesta v naselju je tudi regionalna cesta Janežovci–Dolge Njive–Spodnji Duplek, ki je medobčinska povezava po območju Slovenskih goric, v naselju Spodnji Duplek pa skupaj z regionalno cesto Maribor-Vurberk-Ptuj tvori najbolj obremenjeno potezo.

Železniško omrežje ne predstavlja alternativni prometni sistem, saj je proga poteka ca. 10 km zahodno od naselja. Enako je oddaljeno mednarodno letališče Edvarda Rusjana v Občini Hoče-Slivnica.

Prometna lega determinira sedanji in prihodnji razvoj naselja, to je dokaj mirno naselje v suburbanem pasu mesta Maribor s pretežno stanovanjskimi površinami in površinami za centralne dejavnosti, ki bodo služile predvsem naselju samem.

Slika 8 Prometna lega naselja Spodnji Duplek

1.5.3 Cestno omrežje

Osrednjo cestno potezo (v obliki črke »L«) v naselju predstavljata regionalna cesta III. reda R3-710 Maribor – Vurberk – Ptuj, ki je glavna nosilka tranzitnega prometa skozi naselje, in regionalna cesta III. reda R3-745 Janežovci – Spodnji Duplek. Prva regionalna cesta je obremenjena z 12880 povprečnega letnega dnevnega prometa (PLDP), druga pa z 900 PLDP.¹ Zelo majhen je delež tovornih vozil (nad 7 t pod 1%).

Osrednjo potezo regionalnih cest dopolnjuje mreža stanovanjskih ulic v ravninskem in na višjem ležečem delu naselja ter ceste v centralnem delu naselja. Na ravninskem delu naselja, severno od osrednje regionalne ceste, se je oblikovala bolj zaprta, urbana cestna mreža, medtem, ko je v delu naselja na dravski terasi in v starih delih naselja mreža bolj odprta, vaška oz. gre za sistem slepih ulic, ki se priključujejo na osrednjo potezo regionalnih cest.

V naselju je vzpostavljena administrativna hierarhija cestnega omrežja z Odlokom o kategorizaciji občinskih cest v Občini Duplek (MUV št. 16/99 in 30/05). Občinske ceste so kategorizirane pretežno v lokalne ceste in javne poti (le ena ulica je zbirna mestna cesta (LZ)). Glede na to, da se je začel v naselju že formirati ulični sistem, bi bilo primerno vzpostaviti večjo hierarhično diferenciacijo cestnega omrežja z uvedbo kategorij kot so npr. zbirna mestna ali krajevna cesta, mestna ali krajevna cesta. Osnovni funkciji ceste, ki določa tudi kategorijo ceste, pa morajo slediti njeni prometno-tehnični elementi, tako se hierarhična diferenciacija omrežja vzpostavi tudi prostorsko.

Nekatere ulice so fizično zgrajene, niso pa kategorizirane kot javne, čeprav bi to lahko bile glede na funkcijo, ki jo imajo. To je značilno predvsem za vzhodni del naselja.

Slika 9 Obstoječe kategorizirano cestno omrežje

¹ vir: <http://www.dc.gov.si/si/promet/>

S prometnega vidika daje naselje vtis obcestne vasi, saj se pozidava vzdolž regionalne ceste direktno priključuje nanjo, vmes pa so priključki pomembnejših uličnih potez, ki napajajo območje v zaledju te obcestne pozidave. Vsi priključki (individualni in priključki ulic) so enako oblikovani. Hierarhija omrežja bi se morala odražati tudi v križiščih oz. na priključkih na cesto višje kategorije. V naselju na sploh, predvsem pa vzdolž regionalne ceste, je zaradi vsega navedenega prometna orientacija zelo slaba.

V novem centralnem delu naselja in v stanovanjskem območju severno od regionalne ceste so nekatere ulice primerno urejene z ustreznimi urbanimi elementi (pločniki, svetilke), medtem ko so drugod v naselju posamezni cestni odseki še makadamski. Večji problem z vidika prometne varnosti predstavlja slaba preglednost v križiščih (vertikalne ovire (zasaditve, visoke ograje), neprimerni koti priključkov).

Upošteva se zasnova prometnega omrežja, ki še ni realizirana, iz naslednjih izdelanih prostorskih aktov:

- Občinski podrobni prostorski načrt za Center 2 v Spodnjem Dupleku v Občini Duplek
- Občinski podrobni prostorski načrt za rekonstrukcijo regionalne ceste R3-710/1292 Maribor – Vurberk – Ptuj.

1.5.4 Površine za mirujoči promet

Glede na lokacije in obseg javnih funkcij so površine za mirujoči promet primerno urejene in zadostne, razen ureditev parkirnih površin pred občinsko stavbo. Zaradi kvalitete te javne površine je primernejše, da se uredijo parkirna mesta drugje.

1.5.5 Javni potniški promet

Naselje je navezano na omrežje javnega avtobusnega potniškega prometa (JAPP). Povezava z Mariborom h kateremu tudi najbolj gravitira je nekvalitetna, saj so frekvence voženj, kot ena izmed najpomembnejših determinant kvalitete JAPP, prevelike, predvsem izven konic voženj na delo, tudi čas vožnje avtobusov je prevelik (ca. 30 min). Delež uporabe JAPP pri prevozih na delo je 10%, kar je značilno za vsa obmestna območja v Sloveniji, v primerjavi z razvitimi evropskimi državami pa je ta delež nizek. Avtobusnih postajališč v naselju je premalo oz. so preveč narazen in je dostopnost do njih slaba.

1.5.6 Peš in kolesarski promet

Na potezah teženj predvsem notranjih potovanj ni urejenih peš povezav, ki bi bile direktne, varne, utrjene; npr. ni bližnjic za pešce, peš prebojev, peš poti na smereh šolskih poti. Pločniki so ob regionalni cesti, v centralnem delu naselja in dveh ulicah v stanovanjskem delu naselja.

Kolesarji se v naselju, razen ob regionalni cesti, vodijo po vozišču. Premalo je urejenih odstavnih mest za kolesa.

1.5.7 Sklep

V naselju Spodnji Duplek se glavna pozornost posveča urejanju površin za motorni promet, ne pa tudi drugih, sprejemljivejših oblik prometa. Pretežno se je urejala osrednja regionalna cesta, medtem, ko se je notranjemu prometu, ki ga predstavljajo kratke poti, ki se lahko opravijo peš ali s kolesom, posvečalo premalo pozornosti.

2 CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA NASELJA SP. DUPEK

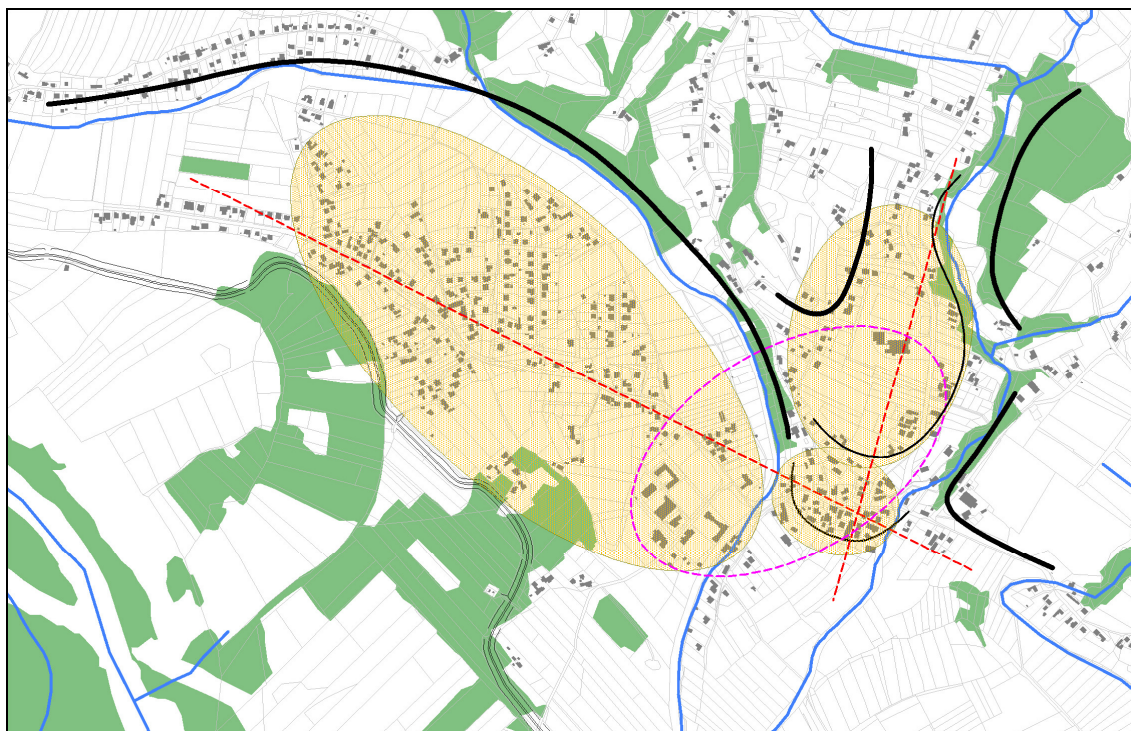
Cilji prostorskega razvoja naselja Sp. Duplek so:

- omogočiti nadaljnjo rast naselja tako navznoter kot navzven; Rast navznoter se zagotavlja z ohranjanjem pogojev za zazidavo zazidljivih parcel in ustvarjenjem pogojev za zazidavo pogojno zazidljivih parcel – v obeh primerih gre predvsem za vprašanje prometne dostopnosti. Rast navzven se zagotavlja s širitvami naselja.
- ohranjati in nadgraditi značilno 3-delno strukturo naselja; Širi se le zahodni del naselja in pridobi bolj kompaktno obliko, ne pa tudi vzhodna dela naselja, ki sta že segla do obdajajočih naravnih robov.
- posamezne centralne točke naselja povezati v centralni del naselja, ki naj bo čitljiv in kvalitetno urejen,
- naselje navezati na nastajajoči turistično – športni - rekreacijski center, predvsem preko poti po kroni predvidenega protipoplavnega nasipa,
- izboljšati bivalni standard naselja z uvajanjem zelenih površin, izboljšanjem preglednosti, orientacije in peš prehodnosti v prostoru.
- za področje prometa:
 - povečanje deleža (predvsem notranjih, pa tudi izvorno/ciljnih potovanj) s kolesom in peš,
 - izboljšanje dostopnosti do pomembnih ciljev v naselju (šola, vrtec, center naselja (stari in novi),
 - zagotovitev večje prometne varnosti,
 - zagotovitev dobre prometne orientacije,
 - zmanjšanje konfliktov med različnimi oblikami in vrstami prometa.

3 KONCEPTUALNI DEL URBANISTIČNEGA NAČRTA

3.1 Koncept urbanističnega oblikovanja

Naselje ima značilno 3-delno strukturo, s starim naselbinskim jedrom v središču in enotama, ki sta se razvili v severni oziroma v zahodni smeri. Je brez izrazitih dominant. Osrednje centralne dejavnosti se pojavljajo razpršeno na stičišču treh enot, ki sestavljajo naselje.

- - - osi
- reliefni rob - izrazit
- reliefni rob - manj izrazit
- strukturna enota
- koncentracija centralnih dejavnosti
- vodotoki
- predvideni protipoplavni nasip
- gozd

Slika 10 obstoječa struktura naselja

3.1.1 Robovi

Vzhodna dela naselja sta že segla do svojih naravnih robov. Zahodni del ima nekompaktno, razpotegnjeno obliko vzdolž Ceste 4. julija. Nov južni rob zahodnega dela naselja naj bo predvideni protipoplavni nasip, severni naj bo trak parcel južno od Završkega potoka. Znotraj navedenih robov so možne širitve naselja.

3.1.2 Jedro

Jedro naselja se naj tudi vnaprej oblikuje v obliki centralne osi na odseku Ceste 4. julija med starim naselbinskim jedrom in predvidenim Centrom 2. Na območju Centra 1 se vzpostavi prečni centralni osi, ki se zaključita na območju predvidenega parka.

Prihodnji razvoj naselja je v največji meri predviden na območju med Cesto 4. julija, Završkim potokom, predvidenim protipoplavnim nasipom in predvideno navezovalno cesto. V tem območju sta predvideni tudi večji gostota pozidave in višina objektov, ki naraščata v smeri proti Cesti 4. julija.

3.1.3 Notranje tkivo

Notranje tkivo naselja se **zapolnjuje**. Ustvarja se regularna in hierarhično organizirana prometna mreža, uvajajo se nove peš poti. Tkivo naselja naj bo ustrezno strukturirano. Z navedenim se izboljšuje orientacija in prehodnost v naselju.

3.1.4 Navezava na okolico

Naselje se intenzivneje naveže na Krajinski park Drava oziroma na pot po predvidenem protipoplavnem nasipu. Točka stika naj bo južni rob predvidenega parka.

3.2 Koncept arhitekturnega oblikovanja

Spodnji Duplek se glede na arhitekturno oblikovanje naselja deli na tri dele; na staro jedro naselja, večje območje centra 1 in centra 2, ter na ostala območja pozidave.

Območji, ki sta nujno potrebna zaščite in izboljšanja kakovosti sta staro jedro – za katerega smo določili posebne pogoje in pa območje centra 1 in 2.

V starem jedru naselja smo določili strožje pogoje, predvsem zato, da se ohranja značilno avtohtono stavbarstvo tega območja (enota sj). Na tem območju so gabariti objektov manjši, enokapne strehe niso dopustne, prav tako niso dopustni močnejši barvni kontrasti.

Na območju centra 1 in centra 2, gre za variantno ureditev posameznih površin, predvsem zato, da se na določenih površinah lahko vzpostavijo javne funkcije za katere v starem jedru naselja ni dovolj površin. Gre torej za vzpostavitev občinskega trga ob novi občinski stavbi, vzpostavitev javnih površin za tržnico, kavarne ipd. ter za vzpostavitev osrednje občinske zelene površine, s posameznimi zelenimi preboji in peš povezavami.

Na ostalih območjih oblikovanje in merila niso tako stroga. Dovoljeni so različni tipi in gabariti objektov, različne vrste streh, raznolikost fasad, ipd.

3.3 Koncept zelenega sistema naselja

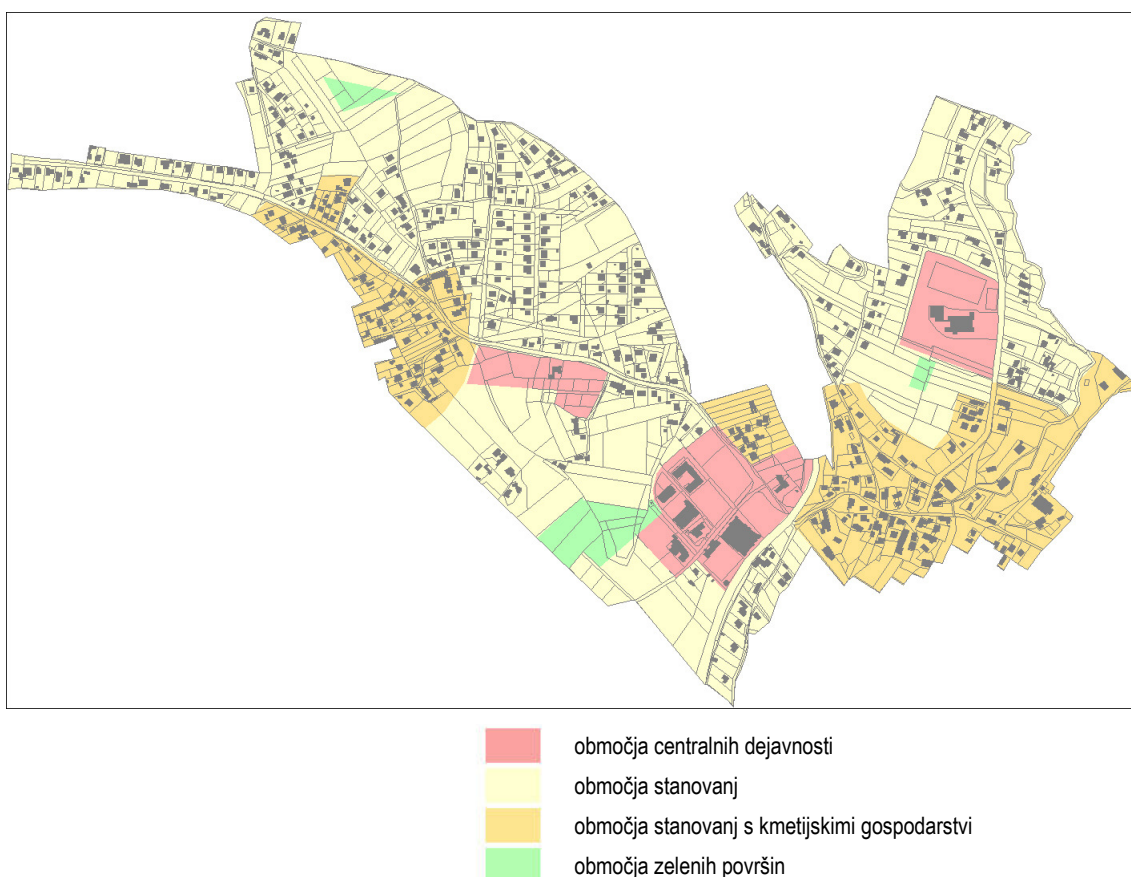
Naselje Sp. Duplek obdaja zanimiv in pester krajinski okvir, z gozdovi, potmi, opuščeno gramoznico, ipd. Na drugi strani pa znotraj naselja z izjemo športnih in igralnih površin ob šoli ni parkovno urejenih zelenih površin. Povezanost naselja z obstoječimi in predvidenimi rekreacijskimi točkami v okolici je potrebno še izboljšati. Vendar pa te zelene površine ne morejo nadomestiti zelenih površin znotraj naselja, ki morajo funkcionirati kot javni prostori za sprostitev, oddih, srečevanje in druženje. Ti morajo biti intenzivno urejani in zagotavljati raznolike doživljajske priložnosti za uporabnike.

Zato predlagamo vzpostavitev **parka** južno od Centra 1, kot enega od osrednjih javnih prostorov naselja. Njegova lociranost zagotavlja dnevni peš dostop (radij oddaljenosti 800 – 1000 m) večini prebivalcev naselja. Obdajajo ga pomembnejše obstoječe in predvidene stavbe naselja. Do njega vodi tudi ena od centralnih osi naselja. Na južnem robu se odpira proti in navezuje na Krajinski park Drava oziroma predvideni protipoplavni nasip. Ponudbo zelenih površin naselja dopolnjujeta obstoječi športni park ob šoli in obstoječe in predvidene ureditve ob gramoznici.

3.4 Koncept podrobnejše namenske rabe na območju stavbnih zemljišč v naselju

Naselje Sp. Duplek ohranja značaj podeželskega naselja, površinam kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi in bivanjem so namenjena tri območja znotraj naselja (Slika 11). Območja so opredeljena na robovih naselja, kjer se ohranja navezava na kmetijska zemljišča. Večina površine naselja je namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim, med slednje ne uvrščamo kmetijstva. Na območjih, kjer niso predvideni večji posegi v prostor, se proste površine zapolnjujejo s prostostoječo pozidavo. Območje južno od šole se prav tako zapolni s prostostoječo pozidavo. Območje predvidene širitve v zahodnem delu naselja (z oznako A) se zapolni s prostostoječo in/ali strnjeno pozidavo. Območje predvidene širitve v južnem delu naselja (z oznako B) se zapolni s strnjeno in na nekaterih delih lahko tudi z večstanovanjsko pozidavo. Osrednje območje centralnih dejavnosti je opredeljeno na območju Centra 1, v bodoče naj se centralne dejavnosti umeščajo prioritarno v pas ob Cesti 4. julija. Opredeljeni sta še dve drugi območji centralnih dejavnosti:

- zahodno od osrednjega območja centralnih dejavnosti je opredeljeno območje za trgovino, storitve, gostinstvo in poslovne dejavnosti;
- na območju obstoječe šole in vrtca je opredeljeno območje za izobraževanje, vzgojo, šport, rekreacijo in kulturo.

Slika 11 koncept namenske rabe prostora znotraj naselja

3.5 Koncept prometnega omrežja in javnega potniškega prometa

3.5.1 Koncept – splošno

Koncept planiranja prometnih omrežij temelji na doseganju ciljev trajnostne mobilnosti oz. zagotavljanje dostopnosti (in ne mobilnosti same po sebi) posameznih funkcij. Problematiko je treba obravnavati diferencirano, tako z vidika prometnih tokov (tranzit, izvorno/ciljni in notranji promet), kot tudi z drugih vidikov: nameni potovanj (cilji), načini potovanj. Za posamezne povpraševalne skupine se išče sprejemljiva oblika mobilnosti.

Na splošno velja, da je uporaba prevoznih sredstev neposredno odvisna od ciljev in kriterijev mobilnost Maribora, predvsem pa ukrepov, ki se izvajajo v Mariboru in v mariborski regiji. Reguliranje ponudbe parkirnih površin, izboljšanje ponudbe javnega potniškega prometa (povečanje frekvence prevozov, izgradnja kolesarskih povezav s kontinuiranim potekom združena v celoto (omrežje)), vsi ti ukrepi pomembno vplivajo na izbiro načina prevoza v obmestnih naseljih in tudi Spodnjem Dupleku.

Koncept prometnega omrežja temelji na dograjevanju in preoblikovanju obstoječe prometne infrastrukture. Obstoječe omrežje se bo dograjevalo s posameznimi cestni odseki za oblikovanje funkcionalne mreže stanovanjskih ulic ter s cestami na območjih predvidenih za nadaljnji razvoj naselja.

Glede na posamezne območja v naselju se prostor obravnava diferencirano glede na urejanje prometnih površin:

– osrednja poteza regionalnih cest:

Na potezo dveh regionalnih cest (Maribor – Vurberk – Ptuj in Janežovci – Spodnji Duplek) se posredno ali neposredno stekajo vsi prometni tokovi v naselju, na njej se mora izražati sožitje med mehкими oblikami prevoza (peš in kolesarski promet, avtobusni promet) ter motornim prometom. Cesta Janežovci – Spodnji Duplek je sicer manj obremenjena, vendar poteka mimo območja šole. Poteza regionalnih cest mora s svojimi elementi izražati značilnosti ceste skozi naselje (možni ukrepi na vozišču z dvignjenimi prehodi za pešce, optično in fizično omejeva hitrosti) hkrati pa zagotavljati prevoznost in prometno varnost (pregledni priključki, eventualni pasovi za leve zavijalce, pešci in kolesarji se vodijo ločeno od motornega prometa, avtobusna postajališča v zalivih izven vozišča, v centru lahko tudi na vozišču).

– centralno območje:

Urejanje prometnih površin na osrednjem centralnem območju in centralnem območju vzhodno od njega, kot zaključeni funkcionalni celoti, mora izhajati iz dejavnosti in aktivnosti, ki se odvijajo na teh območjih in ki definirajo povpraševanje po prometnih površinah ter pogojujejo značilnosti odvijanja prometa. V teh območjih gre za večje povpraševanje po različnih prometnih površinah (za motorni promet, peš in kolesarski promet, parkirne in dostavne površine). Prihaja tudi do intenzivnega mešanja različnih vrst prometa. Urejanje prometa mora temeljiti na ločenem vodenju pešcev od motornega prometa, tudi ločenem vodenju kolesarjev na glavnih potezah, na umirjanju motornega prometa, na zagotavljanju preglednosti in orientacije in zagotavljanju primerno urejenih parkirnih in dostavnih površin.

– stanovanjska območja:

V stanovanjskih delih naselja so ureditve prednostno namenjene pešču in kolesarjem (skupne prometne površine, definirane kot območja omejene hitrosti ali območja umirjenega prometa, primerne talne ureditve, na glavnih potezah ločeno vodenje pešcev od motornega prometa). Zagotovijo se dobre navezave na centralna območja in avtobusna postajališča predvsem za peš in kolesarski promet.

3.5.2 Cestno omrežje

Osnovni model cestnega omrežja temelji vzpostavitvi hierarhično diferenciranega omrežja z osrednjo potezo regionalnih cest, na katero se priključujejo pomembnejše poteze v centralnih in stanovanjskih območjih, ki jih tvorijo zbirne mestne ceste, ki v obliki zank zbirajo promet v posameznih območjih in tvorijo funkcionalno zaključena območja znotraj teh zank. Nanje se priključujejo mestne ceste oz. javne poti. Vloga cestnega prostora in njegov pomen v hierarhiji omrežja morata biti skozi njegove elemente razpoznavna oz. jasno razvidna, kar pomeni stopnjevatvi mrežne elemente glede na pretežno funkcijo ceste, glede na prometno obremenitev, glede na določene vrste prometa skozi funkcionalno zaključene celote (npr. rekreacijsko območje, šola). Ureditve cestnih povezav (elementi, zasaditve, signalizacija, obcestna zazidava, odprte površine) mora zagotoviti dobro orientacijo (razpoznavnost smeri in oddaljenosti, kontinuiteta optičnega vodenja, preglednost, pomljivost smeri).

Priključki zbirnih mestnih cest na regionalno cesto se oblikujejo na večji površini, z zagotavljanjem varnosti pešcev in kolesarjev in prevoznosti motornih vozil. Vzdlž regionalne ceste mora biti jasno razpoznavna hierarhija priključkov. S prometnimi analizami je treba presoditi potrebnost izvedbe pasu za leve zavijalce, v območjih priključkov preglednost. Na ortogonalnem sistemu stanovanjskih ulic se vzpostavi enosmerni prometni režim, na delih

stanovanjskega naselja, kjer je vzpostavljen sistem slepih ulic, se le te uredijo na koncu z obračališčem.

Elementi cestnega prostora morajo slediti njegovim funkcija:

- prometni prostor oz. prometna funkcija: povezovanje območij med seboj in navezovanje zazidav ob cesti na prometnice višjega ranga (kategorije, pomena);
- urbana funkcija oz. kot del bivalnih površin (bivanje): sprehajanje, nakupovanje, igranje, rekreacija.

Različni parametri (kategorija, tovorni promet, hitrost, parkiranje, kolesarski in peš promet, zelene poteze, prometna obremenitev) določajo prometne razmere v območju načrtovanja, na podlagi katerih se je moč odločiti o principu vodenja različnih vrst prometa (ločevanje ali mešanje), o potrebi po izvedbi ukrepov umirjanja prometa, ugotoviti je moč pretežni način srečevanja (različni tipi udeležencev v prometu) ter na podlagi razpoložljivosti prostora oblikovati cestni prostor. Cesta se načrtuje s tistimi elementi, po katerih je povpraševanje. Profil je lahko simetričen ali asimetričen. Kadar zaradi prostorskih omejitev ni moč zagotoviti minimalnih elementov ceste, so mestoma možne zožitve ali se elementi ceste, po katerih povpraševanje je, na posameznih mestih izpustijo. Kadar pa minimalnih elementov ceste ni moč zagotoviti na daljšem odseku, je treba z režimskimi ukrepi, kot so: zmanjšanje hitrosti, preusmeritev prometa, uvedba enosmernega prometa spremeniti prometne razmere. Širina ceste mora vedno omogočati dovoz na zemljišča.

3.5.3 Površine za mirujoči promet

Površine za mirujoči promet se v naselju urejajo po principu več manjših površin ne več lokacijah. Na območjih koncentracije javnih funkcij je treba urediti javna parkirna mesta na odprtih javnih parkiriščih ali kot del javne ceste. V naselju Spodnji Duplek se javne parkirne površine uredijo kot parkirišča ali del javne ceste v območjih centralnih dejavnosti (novi center 1 in 2, območje šole), v starem centru naselja pa poleg obstoječega ob regionalni cesti (vzhodno od priključka Poljske ceste) tudi ob novem krožišču obeh regionalnih cest. Slednje parkirišče nadomesti parkirne površine ob občini. V območjih koncentracije javnih funkcij se parkiranje lahko časovno omeji.

V primeru novogradenj, dozidav, nadzidav ali sprememb namembnosti obstoječih objektov je treba dodatna parkirna mesta urediti na lastnem zemljišču na odprtih parkirnih površinah ali v garažah. Potrebna kapaciteta parkirnih površin se določi v odvisnosti od vrste in obsega dejavnosti.

Parkirne površine za tovorna vozila se v naselju ne urejajo.

3.5.4 Peš in kolesarski in promet

Osnovni koncept urejanja nemotorne prometa temelji na ločevanju od motorne prometa na glavnih prometnih potezah in na oblikovanju mreže s ciljem zagotavljanja kratkih peš in kolesarskih povezav med izvori in cilji potovanj v naselju. Zagotoviti je treba varno in udobno pešačenje in kolesarjenje. Izgraditi je treba infrastrukturo za kolesarski promet na glavnih težnjah predvsem notranjih potovanj ter infrastrukturo za peš promet.

Kolesarje je treba ob osrednji potezi regionalnih cest voditi ločeno od motornega prometa (kolesarska steza, pločnik kot skupna prometna površina). Del prometne zanke ob robu severnega dela naselja in zanka, ki obdaja centralno območje v južnem delu naselja se zaradi kvalitetne povezave stanovanjskih območij, ciljev v centralnem območju in zaradi navezave na obstoječe in predvidene kolesarske površine ob obeh regionalnih cesta, vodi prav tako ločeno od motornega prometa (kolesarska steza, pločnik kot skupna prometna površina, kolesarska pot).

Za parkiranje koles je treba urediti odstavnna mesta za kolesa. Potrebno število parkirnih mest za kolesa zaposlenih, stanovalcev in obiskovalcev se določi skladno z obsegom in vrsto dejavnosti.

Površine za pešce morajo biti med seboj povezane v mrežo, peš povezave pa morajo biti speljane čimbolj direktno v zeleno smer. Pešci se ločeno od motornega prometa vodijo vzdolž regionalnih cest, po vseh sekundarnih cestnih potezah (zbirne mestne ceste) in tudi daljših terciarnih cestah (stanovanjske ulice kategorije mestne ceste). Za povezavo obeh delov naselja se uredi prečna peš pot. Uredijo se tudi peš preboji v obliki kratkih peš poti (npr. do avtobusnega postajališča, kot bližnjica skozi pozidavo ipd.).

V mirnih prometnih conah, to so stanovanjska območja, šolski okoliši, vrtci, domovi za ostarele, parki, rekreativna območja ter na šolskih poteh, je moč izvesti ukrepe umiranja prometa (sistemski, regulativni in opozorilni ukrepi, grbine in ploščadi, zožitev vozišča in razmejitev smernih vozišč, zamik osi vozišča).

3.5.5 Javni potniški promet

V naselju se odvija le javni avtobusni potniški promet (JAPP) in to vzdolž regionalne ceste. Zgostiti je treba postajališča, tako da je pretežni del naselja v območju 300 metrskega radija dostopnosti do postajališč. Uredi se dodatni par avtobusnih postajališč v osrednjem delu naselja in par avtobusnih postajališč ob šoli. Ob regionalni cesti se avtobusna postajališča uredijo v zalivih izven vozišča, v centru lahko tudi na vozišču. Oblikovanje postajališč je moč vključiti v ukrep umirjanja prometa.

Treba je povečati frekvence prevozov na relaciji Spodnji Duplek – Maribor, s tem se izboljša tudi povezanost naselij v občini Duplek med seboj. Izvesti je treba izboljšave na vseh determinantah kvalitete JAPP (dosegljivost, dostopnost, čas potovanja, informiranost, udobje, varnost) s ciljem povečati delež prevozov dnevnih migrantov z javnim prevozom.

3.6 Koncept prostorskih ureditev, ki se nanašajo na varstvo okolja

Koncept okoljevarstvenih prostorskih ureditev na območju UN izhaja iz naslednjih temeljnih zastavitev:

- zmanjšati obremenjevanje okolja;
- ohranjati naravo in izboljšati kakovost okolja;
- vzpodbujati trajnostno rabo naravnih virov;
- zmanjšati rabo energije in povečati uporabo obnovljivih virov energije;
- vzpodbujati trajnostno mobilnost;
- odpravljati posledice obremenjevanja okolja, izboljšati porušeno naravno ravnovesje in ponovno vzpostaviti naravno regeneracijsko sposobnost;

- povečati snovno in energetsko učinkovitost proizvodnje in potrošnje;
- opuščati uporabo nevarnih snovi.

Izhajajoč iz zgornjih zastavitev so opredeljeni okoljski cilji in ukrepi za naslednja ključna okoljevarstvena področja:

- sistem celovitega ravnanja z odpadki;
- sistem varne oskrbe z zdravo pitno vodo;
- varstvo zraka;
- varstvo pred hrupom in podnebne spremembe;
- trajnostno usmerjen razvoj prometa;
- ohranjanje naravnih vrednot in zelenih površin;
- celovito okoljsko informiranje in ozaveščanje.

V nadaljevanju so navedbe za zgoraj navedena področja, ki se nanašajo na njim pripadajoče prostorsko ureditvene koncepte in konkretne prostorske rešitve.

3.6.1 Tla

Varstvo tal je vezano na sistem meritev onesnaženosti tal, zagotavljamo pa ga predvsem s smiselnim prostorskim vodenjem prometa, z omejevanjem in preprečevanjem prometnih in proizvodnih emisij v zrak ter z nadzorom nad rabo kemičnih snovi na kmetijskih zemljiščih. Plodna tla oz. prst varujemo tudi s takšno zaporednostjo izgradnje in širitve naselja, ki omogoča čim dalj trajajočo ohranitev večjih in povezanih kompleksov kmetijskih zemljišč na območjih dograjevanja oz. širitve naselja.

3.6.1.1 Erozijska in plazovitost

Zahodni del območja urbanističnega načrta se nahaja v plazovitem območju, ki je opredeljeno kot (območje zaznanih erozijskih procesov – 1. kategorije erodiranosti). Pri gradnji na tem območju je potrebno nujno sodelovanje geomehanika, ki bo na podlagi geomehanskih raziskav podal ustrezne rešitve glede gradnje (temeljenja objekta). Splošni pogoji, ki jih je treba upoštevati so: temeljenje v lapor, izvedba ustreznih drenaž ipd.

3.6.2 Vode

Varstvo voda je potrebno za kakovostno in stabilno preskrbo prebivalstva z vodo.

Območje urbanističnega načrta ne leži na nobenem od vodovarstvenih območij.

Preko območja UN tečeta dva potoka in sicer Korenski ter Završki potok, ki se nato zlijeta v Mlinski potok. Oba vodotoka sodita med vodotoke 2. reda. Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodotokih 2. reda 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za:

- gradnjo objektov javne infrastrukture, gradnjo objektov grajenega javnega dobra

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem, in
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije.

3.6.2.1 Poplavna območja

Območje UN-ja se skoraj v celoti nahaja v poplavnem območju reke Drave. Izven poplavnega območja se nahaja le višji vzhodni del UN-ja. Za zaščito pred poplavami reke Drave je predviden visokovodni nasip reke Drave, za katerega je bil sprejeta »Uredba o državnem lokacijskem načrtu za vodnogospodarsko ureditev Drave od Vurberka do Zg. Dupleka, Ur.l. RS št. 72/2004«. Ker sta tudi Korenski in Završki potok poplavnega značaja, bo potrebno na podlagi protipoplavne študije izvesti ustrezne protipoplavne ukrepe na obeh potokih.

3.6.3 Hrup

Viri hrupa na območju UN so predvsem cestni, proizvodnja, javne prireditve in gostinski ter zabavišni objekti. Za preprečitev obremenjevanja okolja z hrupom in njegovih posledic je v prvi vrsti pomembno naslednje:

- omejevanje pojavljanja novih virov hrupa;
- zmanjševanje emisije obstoječih virov hrupa in s tem postopno odpravljanje s hrupom preobremenjenih območij razpoložljivost podatkov o občutljivosti prostora za obremenitev s hrupom;
- določenost s hrupom potencialno in dejansko preobremenjenih območij;
- takšna razporeditev dejanske in namenske rabe prostora, pri kateri ni oz. ne bo neposrednega stika med območji z višjimi in območji z nižjimi dovoljenimi stopnjami hrupa;
- identifikacija in zaščita mirnih območij ter ustvarjanje novih tovrstnih območij.

Za zagotavljanje varstva pred hrupom so posamezne površine na območju UN glede na pretežno namensko rabo razvrščene v območja varstva pred hrupom ob smiselnem upoštevanju določb Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, (Ur. l. RS 105/05).

III. območje varstva pred hrupom je na površinah za stanovanja, na površinah za stanovanjske in dopolnilne dejavnosti, površinah za centralne dejavnosti, površinah za kulturo, izobraževanje, socialo in zdravstvo, površinah za šport, na zelenih in na vodnih površinah. Na teh površinah je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi povzročanja hrupa. Obstoječe in nove dejavnosti na teh območjih ne smejo povzročati obremenitve s hrupom nad mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa za III. območje.

IV. območje varstva pred hrupom zajema stavbe z varovanimi prostori na površinah za proizvodnjo in skladiščenje, površinah za promet, površinah za komunalo in energetiko, na kmetijskih in gozdnih površinah, ki niso v funkciji mestne zelene površine ter na površinah izključne rabe za potrebe obrambe. Na teh območjih je dopusten poseg v okolje, ki je lahko bolj

moteč zaradi povzročanja hrupa, vendar morajo biti pri obstoječih in novih virih hrupa izvedeni ukrepi, ki zagotavljajo izpolnjevanje pogojev za IV. območje.

Na meji med III. in IV. območjem ne smejo biti presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa za III. območje.

3.6.4 Odpadki

Pri odlaganju odpadkov je dosledno treba upoštevati določila veljavnih zakonov in Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v občini Duplek (MUV št. 12/03).

V Občini Duplek se nahaja zbirni center za odpadke, kjer se zbirajo nenevarni in nevarni odpadki. Lokacija zbirnega centra je ob čistilni napravi.

Pri vseh objektih je treba predvideti ustrezne prostore za smetiščne posode, ki so tipizirane. Posode za odpadke morajo biti nameščene na vizualno neizpostavljenih mestih. Na določenih lokacijah se morajo namestiti kesoni za zbiranje večjih odpadkov. Odvoz opravlja organizacija, ki je za to registrirana.

3.7 Lokalni energetski koncept

Energetska preskrba na območju UN bo tudi v prihodnje temeljila na različnih energentih oz. virih, in sicer elektriki, biomasi, sončni energiji, nafti, plinu in drugih obnovljivih ter neobnovljivih virih. Različne energetske sisteme je treba obravnavati kot povezano celoto in v njej vlogo posameznih energentov oz. virov ukrojiti ustrezno ekonomskim, okoljskim, prostorskim in socialnim okoliščinam.

Cilji energetskega koncepta so:

- učinkovita raba energije na vseh področjih,
- povečanje in hitrejše uvajanje lokalnih obnovljivih virov (lesna biomasa)
- zmanjšanje obremenitve okolja
- spodbujanje uvajanja sproizvodnje toplote in električne energije
- uvajanje daljinskega ogrevanja
- zamenjava fosilnih goriv za obnovljive vire energije,
- zmanjšanje rabe končne energije
- uvedba energetskega pregledov javnih in stanovanjskih stavb,
- uvedba energetskega knjigovodstva in manegmanta za javne stavbe,
- zmanjšanje rabe energije v industriji, informiranja in izobraževanja

Zgornje cilje je treba uresničevati na načine in z ukrepi, opredeljenimi v lokalnem energetskem konceptu (LEK). Poleg učinkovite rabe energije v zasebnem in javnem sektorju bodo v skladu z LEK sčasoma čedalje večjo vlogo imeli obnovljivi viri energije.

Pri pridobivanju, pretvorbi, prenosu, distribuciji in uporabi energije, ki povzročajo praviloma nezaželene in dolgoročne vplive na okolje in prostor, se upošteva načelo vzdržnega

prostorskega razvoja in spoznanje o omejenosti virov ter možnosti izrabe vseh realnih potencialov na področju učinkovite rabe energije.

Pri načrtovanju se zagovarja prednost rabe obnovljivih virov energije pred fosilnimi. Z energetske učinkovitim urbanističnim načrtovanjem in arhitekturnim oblikovanjem sistemov poselitve in energetske varčnih oblik gradnje se zagotavlja zmanjšanje porabe energije. Za bodoče ogrevalne sisteme priporočamo uporabo izključno ekološko manj oporečnih goriv. Danes so za pripravo tople sanitarne vode v individualni gradnji že v uporabi toplotne črpalke in sončni kolektorji, naprednejše sisteme pa je potrebno predvideti tako v individualni kot večstanovanjski gradnji.

3.7.1 Elektrooskrba

Na področju elektroenergetike je osnovno izhodišče zagotavljanje zadovoljive oskrbe z električno energijo in stabilnega stanja napetostnih razmer na celotnem območju UN. Potrebe po tej energiji naraščajo, vendar pa zahteve varstva okolja in omejenost energetskih virov terjajo zmanjšanje obsega tovrstne porabe.

Razvoj elektroenergetskega omrežja na območju UN bo usmerjen v obnavljanje in rekonstrukcijo obstoječih elektroenergetskih objektov in naprav, hkrati pa tudi v izgradnjo novih.

Cilji na področju oskrbe z električno energijo so:

- zagotavljanje kakovostne in zanesljive oskrbe na celotnem območju naselja (zadostne kapacitete, ustrezne povezave, ustrezno vzdrževanje virov in omrežja)
- racionalna raba prostora pri izvajanju proizvodnje, prenosa in distribucije,
- doseganje ekonomske učinkovitosti in zagotavljanje konkurenčnih cen,
- proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov,
- zagotavljanje kakovostne in zanesljive oskrbe uporabnikov tako v normalnih kot tudi v izrednih razmerah

Trenutna oskrba območja UN z električno energijo je nemotena. Srednje napetostno omrežje je z električno energijo napajano iz RTP 110/20 kV Dobrava.

Na območju UN so zgrajeni naslednji elektroenergetski vodi, naprave in objekti:

- 20 kV daljnovodi
- transformatorske postaje (TP 20/0,4 kV)
- pripadajoče nizkonapetostno omrežje

Najobsežnejši del elektrodistribucijskega omrežja v naselju predstavlja sredjenapetostno 20 kV omrežje s transformatorskimi postajami TP 10/0,4 kV in pripadajočim nizkonapetostnim omrežjem. Na slednjega so priključeni odjemalci široke potrošnje. Srednje in nizkonapetostno omrežje je na območju UN večinoma kabelsko.

Pri načrtovanju je treba upoštevati potek obstoječih prenosnih daljnovodov. Omenjeno konkretno pomeni, da je treba upoštevati širino elektroenergetskega koridorja daljnovoda, določenega s predpisom, ki znaša:

- za prostozračni distribucijski nazivne napetosti 20 kV znaša varovalni pas 10 m.

Planiranje novih transformatorskih postaj (TP 20/0,4 kV) in pripadajočega omrežja (20 kV in 0,4 kV) bo odvisno od povečanja obremenitev ter slabih napetostnih razmer pri odjemalcih, priključenih na obstoječe elektroenergetske vode. TP je treba locirati v bližini potrošnje.

Nove transformatorske postaje bo možno graditi kot samostojne objekte, v sklopu drugih objektov ali v njihovi neposredni bližini. Pri tem je treba izpolniti zahteve glede elektromagnetnega sevanja in hrupa (Uredba o elektroenergetskem sevanju v naravnem in življenjskem okolju in Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolju).

3.7.2 Plin

Eden od pomembnih energetskega sistemov, ki prispeva k skladnemu razvoju v prostoru občine in ugodnejšim ekološkim razmeram, je plinski energetski sistem. Zato je treba zagotavljati kvalitetno, zanesljivo, ekonomično in zadostno oskrbo s plinom v vseh tistih delih, kjer ni na voljo drugih primerljivih energentov.

Zlasti zemeljski plin je eden tistih energentov, s katerim je možno v veliki meri nadomestiti okoljsko bolj sporne energente, predvsem tiste, ki so v rabi v individualnih kuriščih. Zato je predvideno širjenje plinovodnega omrežja.

Cilji na področju oskrbe z zemeljskim plinom so:

- zanesljiva in dolgoročna oskrba (zadostne kapacitete v energetskih napravah in plinovodnem omrežju, ukrepi za dolgoročno dobavo plina, ustrezno vzdrževanje energetskih naprav in plinovodnega omrežja),
- zmanjšanje obremenjevanja okolja (npr. s priključenjem na sistem oskrbe s plinom, posodabljanjem kurilnih naprav in nadomeščanje ekološko manj ustreznih goriv s plinom)
- racionalna raba prostora pri izvajanju energetskih naprav za oskrbo s plinom, prenosnega in distribucijskega omrežja,
- doseganje ekonomske učinkovitosti in zagotavljanje konkurenčnih cen,
- izpolnjevanje vseh mednarodnih obveznosti na področju varstva okolja,
- zmanjšanje emisij CO₂

Na področju UN-ja še ni plinovodnega omrežja, zato predlagamo, da se v prihodnosti območje UN opremi s plinovodnim omrežjem.

Na območjih kjer ni omrežja zemeljskega plina je možno predvideti ogrevanje iz skupnega rezervoarja na utekočinjen naftni plin (UNP) za več objektov skupaj. V tem primeru mora biti plinovodna instalacija oz. sistem oskrbe z UNP izveden v skladu z veljavnimi predpisi in dimenzionirana tako, da bo možna morebitna kasnejša priključitev na plinovodno omrežje za zemeljski plin, ko bo na tem območju zgrajeno.

3.7.3 Koncept obnovljivih virov energije

Omejenost neobnovljivih energetskega virov, čedalje večje potrebe po energiji in okoljske omejitve pri rabi fosilnih goriv preusmerjajo pozornost na energetskem področju na obnovljive vire energije (OVE). Med te uvrščamo vodni potencial, biomaso, energijo vetra, geotermalno energijo, sončno energijo, toploto okolja in odpadno toploto ter energijo, ki se sprošča pri sežiganju odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati.

Na področju OVE so cilji na območju UN (in tudi širše) naslednji:

- spodbujanje rabe OVE, kjer je to prostorsko sprejemljivo;
- zagotavljanje kvalitete bivalnega in delovnega okolja z večjim deležem uporabe OVE v strukturi vseh energetskega virov.
- dajanje prednosti rabi OVE pred fosilnimi viri energije;
- zagotovitev ustrezne vloge OVE v energetske zasnovi občine in posameznih naselij.

Vodni energetske potencial v občini predstavljajo potoki. Za izrabo tega vira je potrebno izdelati ustrezno študijo.

O možnostih izrabe biomase za napajanje samostojnih toplovodnih sistemov je potrebno izdelati ustrezne študije.

V namene pridobivanja bioplina se lahko uporablja precej surovin zelo različnega izvora (npr. gnoj in druge surovine iz kmetijstva, energijske rastline, poljedelski ostanki, komunalni odpadki, ostanki hrane, nekateri industrijski ostanki). Za postavitve individualne bioplinske naprave so primerne kmetije, ki imajo dovolj veliko število živine, prašičev ali perutnine, iz česar sledi, da v UN potenciali za izrabo bioplina niso veliki.

Za ugotovitev možnosti izrabe geotermalne energije je treba izdelati ustrezno študijo.

Za morebitno energetske izkoriščanje vetra je potrebno izvesti meritve vetra in pripraviti ustrezne strokovne podlage. Vendar lahko na splošno glede na vetrno karto Slovenije ugotovimo, da vetrnega potenciala na območju UN ni v tolikšni meri, da bi ga kazalo izkoriščati v energetske namene.

Izkoriščanje sončne energije se uporablja za namene ogrevanja sanitarne vode ali ogrevanje objektov. Uporablja se v kombinaciji z ostalimi viri energije. Tehnologija ogrevanja tople sanitarne vode je enostavna in tudi finančno sprejemljiva investicija za vse vrste objektov.

3.8 Koncept opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo

Območje ki ga zajema urbanistični načrt je v celoti opremljeno s komunalno in energetske infrastrukturo ter omrežjem zvez (vodovod, kanalizacija (fekalna, meteorna), elektro omrežjem, omrežjem zvez (PTT), CATV. Na območju UN ni plinovodnega in daljinskega omrežja.

Nova območja za graditev se načrtno opremljajo, urejena infrastruktura pa bo pomembna spodbuda za nove investicije. Na območju urbanističnega načrta je priključitev na javno vodovodno in kanalizacijsko omrežje obvezna. Upoštevati je potrebno vse veljavne zakonske in tehnične predpise za posamezna področja komunalne infrastrukture.

V nadaljevanju je podan koncept širjenja omrežja in načela, ki jih je potrebno upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju, da ne pride do nasprotij v konceptu napajanja oz. oskrbe naselij.

3.8.1 Koncept vodooskrbe

Na področju vodooskrbe je osnovno izhodišče zagotavljanje zadostnih količin kakovostne pitne in tehnološke vode na celotnem območju UN. V prihodnje lahko pričakujemo rastoč trend skupne porabe pitne vode.

Osnovni cilji na področju oskrbe z vodo so:

- dobra, varna, zanesljiva in zadostna oskrba s pitno vodo, kar zajema tudi varstvo vodnih virov;
- racionalno koriščenje vodnih virov in varčna poraba pitne vode;
- uporaba manj kakovostne vode za tehnološke, protipožarne ipd. namene ter ponovna uporaba vode v gospodinjstvih in tehnoloških procesih;
- medobčinsko povezovanje;
- pri obstoječih velikih porabnikih vode vzpodbujanje uporabe najnovejših tehnologij in najboljših tehničnih rešitev pri pripravi in uporabi pitne ter tehnološke vode.

Oskrba območja UN s pitno vodo v splošnem temelji na izkoriščanju podzemne vode Vrbskega platoja v Mariboru s katero se prek vodovodnega omrežja oskrbujejo porabniki, za katerega velja, da so vodovodni cevovodi ponekod dotrajani in poddimenzionirani.

Občina je v fazi načrtovanja vodovodnega omrežja v sklopu »Kohezijskega projekta ureditve oskrbe SV Slovenije s pitno vodo«.

Vse obstoječe in predvidene objekte je potrebno priključiti na javno vodovodno omrežje, če to že izgrajeni sistemi dopuščajo, oziroma jih je potrebno priključiti takoj, ko bo tehnično mogoče in dobijo dovoljenje ali poziv upravljavca. Do takrat se stanje obstoječih porabnikov ne menja, novi objekti pa se lahko gradijo le, v kolikor upravljavec obstoječih vodovodnih sistemov lahko zagotovi potrebne količine pitne in požarne vode.

Območja, kjer vodooskrba ni zadostno urejena, in predeli, kjer je predviden intenzivnejši poselitveni razvoj, bodo prednostno opremljena z novim vodovodnim omrežjem. Izgradnja novih omrežij, objektov in naprav naj poteka usklajeno s stanovanjsko, infrastrukturno in gospodarsko gradnjo ter v soodvisnosti od povečanja razpoložljivih črpalnih kapacitet. Obstoječe vodooskrbne sisteme je treba spričo dotrajanosti, neustreznih materialov cevi, neustreznih tlačnih razmer in izgub vode iz omrežja obnavljati in posodablјati ter jih povezovati v bolj racionalne, učinkovite in strokovno nadzorovane sisteme.

3.8.2 Koncept ravnanja z odpadnimi vodami

Osnovno izhodišče ravnanja s komunalnimi odpadnimi, padavinskimi in tehnološkimi vodami (v nadaljevanju: odpadne vode) na območju UN je skrb za zaščito zdravja prebivalcev in za varovanje narave ter okolja, prvenstveno površinskih in podzemnih voda.

Osrednji cilj je zagotovitev priključenosti vseh objektov na območju UN na javno kanalizacijsko omrežje, pri čemer je potrebno z ustreznim čiščenjem odpadnih voda doseči sprejemljivo stopnjo njihovega obremenjevanja okolja. Razsežnost poseljenega območja, ki ga posamezni celovit javni kanalizacijski sistem pokriva, naj izhaja iz zahtev reliefa in ekonomske racionalnosti izvedbe.

Naselje Sp. Duplek je v svojem zahodnem delu že opremljeno z mešanim kanalizacijskim omrežjem z iztokom na obstoječo čistilno napravo. Ker se je Občina odločila urediti celotno problematiko glede odvajanja odpadnih voda je pri podjetju IEI naročila projekt "Kanalizacijsko omrežje v občini Duplek: Kanalizacijsko omrežje v naseljih Zg. In Sp. Duplek, Dvorjane in Vurberg (št. Proj. 6K-1H0.0.07.3.1. avgust 2008).

Iz projekta je razvidno, da se celotna odpadna voda iz omenjenih naselij preko tlačnih vodov in prečrpališč vodi na CČN Dogoše v MOM. Obstoječa čistilna naprava se bo preuredila v postajo za sprejem gošč iz greznic. V sklopu projekta se bo s kanalizacijskim omrežjem uredil tudi severovzhodni del območja UN, ki trenutno še ni pokrit s kanalizacijskim omrežjem z iztokom na ČN temveč le z internim omrežjem, ki služi za potrebe Osnovne šole z iztokom v greznico na izpraznjevanje.

Potrebno je poskrbeti za sanacijo in posodobitev obstoječih dotrajanih in preobremenjenih delov javnega kanalizacijskega omrežja. Za priključitev novih območij na javno kanalizacijsko omrežje je potrebno izdelati ustrezno dokumentacijo in v njej opredeliti možnost priključitve na obstoječe kolektorje.

Vzpostavljati je treba ločena sistema za odpadne fekalne in za odpadne padavinske vode, pri čemer je treba upoštevati kriterij ekonomske upravičenosti in tehnične izvedljivosti.

Padavinsko vodo je treba čim dlje zadržati na mestu, kjer je padla (ponikanje – bogatenje podtalnice), zaledne vode pa površinsko odvajati mimo naselij do najbližjega površinskega odvodnika. Odvajanje padavinskih voda iz parkirnih in manipulativnih površin ter cest je treba voditi preko peskolovov in lovilcev olj.

Kakovostno predčiščenje tehnoloških odpadnih voda v industriji je pogoj za varno in uspešno delovanje biološke stopnje CČN. Za vsak gospodarski subjekt bo potrebno ugotoviti upravičenost in stopnjo predčiščenja. Poleg tega bo v proizvodnih obratih potrebno izvajati ukrepe v prid manjši potrošnji pitne vode, večkratni uporabi tehnološke vode, uporabi ekološko primernejših surovin ter uvajanju regeneracijskih in reciklažnih postopkov.

V zvezi z načinom, območji in roki izgradnje javnega kanalizacijskega omrežja je treba upoštevati določila Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (Vlada RS, oktober 2004).

3.8.3 Omrežje zvez

Območje UN je pokrito s primarnim in sekundarnim TK omrežjem. Nadzemno se izvajajo priključki do objektov.

Cilji na področju telekomunikacij so:

- z dolgoročnim, stabilnim in pospešenim razvojem telekomunikacij zagotoviti zanesljive telekomunikacijske storitve, katerih ponudba bo usklajena s pričakovanji uporabnikov in potrebami informacijske družbe,
- zagotoviti dostopnost univerzalnih telekomunikacijskih storitev vsem na celotnem območju po dostopnih cenah

- zagotoviti in pospeševati učinkovitost in tekmovanje med ponudniki telekomunikacijskih storitev
- umeščati objekte komunikacijske infrastrukture na čim bolj nevpadljiv način ob upoštevanju okoljskih in prostorskih razsežnosti posega.

Za območja predvidenih zazidav bo potrebno zgraditi sekundarno telekomunikacijsko omrežje in ga navezati na obstoječe.

3.9 Opremljanje stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo s prikazom območij urejanja zemljišč za gradnjo in možnostmi za njihovo opremljanje

3.9.1 Vodooskrba

Vse stavbe na območju UN je treba priključiti na zgrajeno vodovodno omrežje v skladu s pogoji upravljavcev teh omrežij in v skladu s predpisi. Če vodovodno omrežje še ni zgrajeno, gradnja stavb na teh območjih ni dovoljena, razen če se hkrati z gradnjo stavb zagotavlja tudi izgradnja tega omrežja. Izgradnjo stavbe je treba dokončati pred začetkom uporabe stavbe, ki se priključuje na to omrežje. Ob novogradnjah vodovodnih cevovodov je potrebno predvideti tudi rekonstrukcije obstoječega vodovodnega omrežja. Pri gradnji objektov in drugih posegov je potrebno upoštevati minimalne odmike od cevovodov javnega vodovoda. Natančnejši pogoji za izvedbo novogradenj vodovodnih cevovodov bodo podani v projektnih pogojih k posameznemu posegu v prostor.

V hidrantnem omrežju je potrebno zagotoviti zadostno količino vode za gašenje požarov skladno s Pravilnikom o tehničnih normativih za hidrantno omrežje za gašenje požarov (Ur. list SFRJ, št. 30/91). Ukrepi za preprečevanje širjenja požara na sosednje objekte ter naprave za gašenje in dostop gasilcev se načrtujejo v skladu s tehnično smernico TSG-1-001:2005 Požarna varnost v stavbah. V skladu s predpis se za stavbe za količino požarne vode uporablja naslednja tabela.

3.9.2 Odvajanje onesnaženih voda

Vse obstoječe in predvidene objekte je potrebno priključiti na javno kanalizacijsko omrežje, oziroma jih je potrebno priključiti takoj, ko bo tehnično mogoče in dobijo dovoljenje ali poziv upravljavca. Če kanalizacijsko omrežje še ni zgrajeno, vendar je priključitev na to omrežje obvezno, gradnja stavb na teh območjih ni dovoljena, razen če se hkrati z gradnjo stavb zagotavlja tudi izgradnja tega omrežja; Izgradnjo omrežja je treba dokončati pred začetkom uporabe stavbe, ki se priključuje na to omrežje.

Padavinsko vodo se odvaja v vodotoke oz. ponika.

Tehnološka voda mora biti pred odvajanjem v javno kanalizacijsko omrežje prečiščena, tako da ustreza zahtevanim parametrom za izpust v javno kanalizacijsko omrežje.

3.9.3 Elektroenergetska oskrba

Pri obstoječih daljnovodih, kablovodih s pripadajočimi TP 20/0,4 kV in nizkonapetostnimi omrežji je treba upoštevati kot varovalne koridorje 10m na vsako stran osi daljnovodov. Možno je tudi prestavljanje oziroma preurejanje vodov.

Novi objekti se priključijo na električno omrežje v skladu s pogoji za dobavo in odjem električne energije.

Iz predvidenih TP je treba do posameznih odjemalcev položiti ustrezno nizkonapetostno omrežje. Nizko in srednje napetostno omrežje je treba v naseljih zgraditi v podzemni oz. kabelski izvedbi. Prav tako morajo biti priključki odjemalcev na omrežje zemeljski. Za potrebe izgradnje večjih delavnic oz. industrijskih objektov, za katere bo potrebna večja priključna moč, bo investitor dolžan naročiti študijo o možnostih napajanja z električno energijo.

Omrežje javne razsvetljave mora biti zemeljsko. Polaganje kablov je praviloma ob cesti, izjemoma se kabel polaga v cestišče.

3.9.4 TK omrežje

Pri vseh posegih v prostor je potrebno upoštevati trase obstoječega TK omrežja. Obstoječe TK omrežje je potrebno glede na pozidavo po potrebi ustrezno zaščititi ali prestaviti na osnovi projektne rešitve.

4 PODROBNEJŠI DEL UN

4.1 Območje UN

4.1.1 Preoblikovanje ureditvenega območja naselja

Razvoj naselja se lahko zagotavlja z rastjo navznoter (območja notranjega razvoja, prenov) in z rastjo navzven (širitve naselja). Predlagamo dvoje večjih območij širitve naselja in eno območje notranjega razvoja (Slika 12). Na naštetih območjih je predvidena izdelava podrobnih prostorskih načrtov (OPPN). Predlagani sta še dve manjši širitvi, za katere pa izdelava OPPN ni potrebna. Predlogi širitve so pripravljene ob upoštevanju na eni strani pobud za spremembo rabe zemljišč in na drugi strani ciljev oz. koncepta razvoja naselja.

Večji širitvi naselja sta predvideni kot zapolnitvi grajenega tkiva do opredeljenih robov naselja:

- linije protipoplavnega nasipa v primeru širitve B,
- traku parcel južno od Završkega potoka v primeru širitve A.

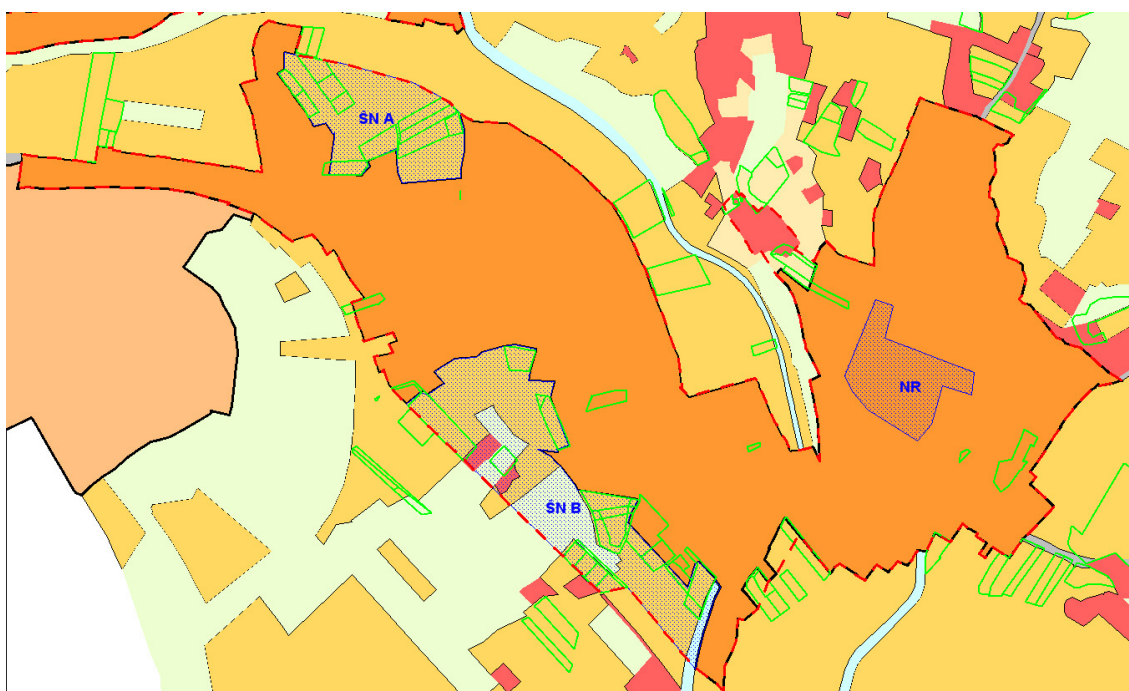
Manjši širitvi sta predvideni kot:

- izpolnitev obstoječe strukture naselja v primeru enovrstne obzidave vzhodne strani Poljske ceste,
- rast naselja do opredeljenega roba naselja: vznožja Dupleškega vrha.

Razlogi neupoštevanja pobud so naslednji:

- neskladnost s konceptualnimi opredelitvami razvoja naselja:
 - poseg čez opredeljen rob naselja; V konceptualnem delu UN so opredeljeni robovi naselja, predlagana sprememba je širitve/ rast območja UON čez opredeljen rob (npr. linijo protipoplavnega nasipa).
 - poseg izven opredeljenega roba naselja; Območje pobude leži na določeni oddaljenosti od opredeljenega roba naselja.
 - degradacija obstoječe strukture naselja; V delih naselja je prisoten določen morfološki vzorec (npr. enovrstna pozidava ob cesti), predlog spreminja vzorec (npr. širjenje stavbnega niza v globino).
 - nezaželjena smer rasti naselja; Nadaljnja rast naselja ob prometnicah lahko vodi v zraščanje grajenega tkiva s sosednjimi naselji oz. stavbnimi zemljišči, s čimer prihaja do prekinjanja zelenih prebojev oz. ekoloških koridorjev med grajenim tkivom.
- splošna neprimernost območja pobude za poselitev: neprimeren naklon (nad 30 %), poplavno območje, ipd.
- nemožnost ustrezne navezave na cestno omrežje,
- položaj območja pobude v koridorju obstoječe ali načrtovane ceste,
- položaj območja pobude izven (administrativnih meja) naselja Spodnji Duplek.

V okviru izdelave UN so bile obravnavane pobude v pasu 200 m od obstoječe meje UON. Razlogi upoštevanja/ neupoštevanja pobud so razvidni iz preglednice v Prilogi 1.

LEGENDA:

Namenska raba prostora v planskem aktu:

- Stavbna zemljišča izven ureditvenih območij za poselitve
- Druga kmetijska zemljišča
- Najboljša kmetijska zemljišča
- Območja gozdov
- Vodna zemljišča celinskih voda
- Območja prometne infrastrukture
- območja za potrebe obrambe
- Ureditveno območje naselja
- Območje za turizem, šport in rekreacijo
- območja večje širitve (ŠN) in notranjega razvoja (NR)
- predlog nove meje UON
- parcele s pobudami za spremembo namenske rabe

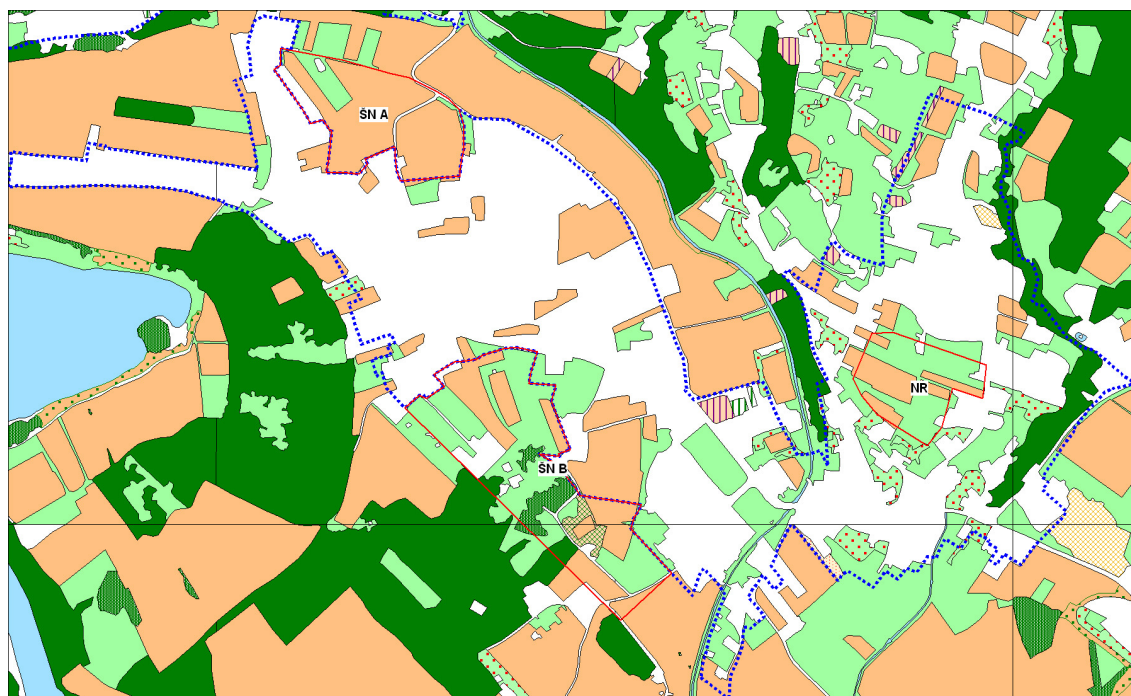
Slika 12 izsek iz planskega akta s predlagano novo mejo UON in območji širitve, notranjega razvoja ter pobud

4.1.2 Poseg na obstoječo rabo prostora

Širitev A posega v celoti na tla z visokim pridelovalnim potencialom (detaljno talno število znaša 73 točk), širitev B pa poleg tega v južnem delu v obsegu 27 % tudi na tla s srednje visokim pridelovalnim potencialom (52 točk).

Širitev A posega v večinskem obsegu na njive, v zelo majhnem obsegu pa na trajni travnik (Slika 13). Širitev B posega v večinskem obsegu polovično na njive in polovično na travnik, manjšinsko pa še na površine v zaraščanju in gozd.

Glede na večji pomen območja A za kmetijstvo v primerjavi z območjem B, opredeljujemo območje B za širitev naselja v 1. fazi, območje A pa v 2. fazi.

Slika 13 aktualna kmetijska raba tal

4.2 Enote urejanja prostora (EUP)

Območje UN se členi na v tabeli navedene EUP. V EUP veljajo posebni pogoji urejanja, ki so nadrejeni ostalim pogojem urejanja. Po EUP so opredeljene tudi usmeritve za izdelavo predvidenih OPPN.

oznaka EUP	posebni pogoji / usmeritve za OPPN
ce-1	<p data-bbox="448 573 624 607">Enota obsega:</p> <ul data-bbox="448 618 1398 801" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="448 618 1398 685">– območje, ki ga ureja Ureditveni načrt za center v Spodnjem Dupleku (MUV št. 24/04 in Uradno glasilo slovenskih občin št. 35/07 in 4/09), <li data-bbox="448 689 1398 757">– območje severno od R3-710 z bencinsko črpalko, stanovanjskimi hišami in rastlinjaki, <li data-bbox="448 761 1398 801">– območje novega parka kot širitve naselja. <p data-bbox="448 842 1398 909">Ureditveni načrt za center v Spodnjem Dupleku ima po naši oceni naslednje pomanjkljivosti:</p> <ul data-bbox="448 920 1398 1447" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="448 920 1398 987">– centralne dejavnosti so pomaknjene v notranjost območja, proč od regionalne ceste R3-710, ob njej pa je predviden stanovanjski program, <li data-bbox="448 992 1398 1104">– območju manjka večja skupna javna površina (npr. trg pred predvideno občinsko stavbo), ki bi delovala kot del javnega odprtega prostora in bila uporabna za različne namene (prireditve...), <li data-bbox="448 1108 1398 1176">– območju manjka skupna zelena površina – park, ki bi nudil igralne površine za otroke in omogočal različne peš povezave za prebivalce, <li data-bbox="448 1180 1398 1292">– območje bi moralo biti enotneje oblikovano tako po barvni shemi, fasadni členitvi obstoječih in predvidenih objektov, kot tudi po arhitekturni zasnovi objektov, <li data-bbox="448 1296 1398 1447">– določeni pozitivni elementi, ki jih najdemo na območju (npr. Žitečki potok), so potrebni dodatne ureditve in s tem izpostavitve v prostoru, saj bi preko njih lahko vzpostavili kvalitetnejše bivanje krajanov in omogočili dodatne povezave znotraj kraja. <p data-bbox="448 1491 1398 1559"><u>Predlagamo naslednje usmeritve morebitnega preoblikovanja Ureditvenega načrta (Slika 15):</u></p> <p data-bbox="448 1570 1398 1603">Območje se celostno oblikuje, določijo se glavne smeri in osi zazidave.</p> <p data-bbox="448 1608 1398 1794">Vzpostavijo se zelene površine in prehodi med posameznimi območji. Določi se območje za novo občinsko stavbo (oranžna) ob njej pa se oblikuje osrednji javni prostor. V neposredni bližini se uredi potok in poti ob njem. Oblikovalska rešitev predvidenega občinskega objekta in trga pred njim, kakor tudi ureditev potoka in poti ob njem, se pridobi na podlagi javnega natečaja.</p> <p data-bbox="448 1798 1398 1865">Na območju naj se vzpostavijo različni javni prostori, ki služijo raznovrstnemu programu (tržnica, kavarne...).</p> <p data-bbox="448 1870 1398 2022">Skozi celotno območje je potrebno smiselno umestiti elemente urbane opreme, katerih videz naj bo usklajen s celotnim naseljem. Predlagamo, da so elementi zasnovani iz kamna, lesa in kovine. Oblikovalsko rešitev zanje pa naj se pridobi preko javnega natečaja.</p>

	<p><u>Usmeritve za predvideni OPPN:</u></p> <p>V južnem delu enote se vzpostavi nov osrednji park naselja (zelena šrafura). Obvezni elementi parka so: tlakovane poti, klopi, koši za smeti, javna razsvetljava, otroško igrišče z igrali za različne starostne skupine, športno igrišče in ureditve za starostnike. Skozi park naj poteka povezava med potjo po predvidenem protipoplavnem nasipu in peš osjo znotraj območja, ki ga ureja ureditveni načrt. Oblikovalska rešitev parka se pridobi na podlagi javnega natečaja.</p>
ce-2	Za večino območja je v veljavi OPPN za Center 2 v Spodnjem Dupleku v Občini Duplek (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 19/2008, 25/2008). Določila akta so trenutno še vsa aktualna.
sj	<p>Enota obsega območje starega jedra naselja. Objekti naj bodo usklajeni z avtohtono tipologijo objektov. Dopustna etažnost je P+1 ali P+M. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, brez velikih kontrastov. Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, vendar v skladu s tradicionalnim oblikovanjem.</p> <p>Na južnem robu enote se ohranja funkcionalni stik s kmetijskimi površinami. Ob R3-710 se ureja kvalitetni peš koridor, uredijo se površine okoli kapelice (kulturni spomenik).</p> <p>Znotraj enote se uporablja posebna urbana oprema, ki naj zasnovana v kombinaciji kamna, lesa in kovine. Oblikovalska rešitev predvidene urbane opreme naj se pridobi z natečajem, vsekakor pa naj se tudi s pomočjo urbane opreme, doseže homogenejši videz naselja.</p>
so	Enota obsega območje šole in vrtca s pripadajočimi zunanjimi površinami. Namembnost enote so dejavnosti izobraževanja, vzgoje in športa. Delež zelenih (neutrjenih) površin naj znaša minimalno 30 %.
sk	Na južnem robu enote se ohranja funkcionalni stik s kmetijskimi površinami.
ss-1	Ni posebnih pogojev.
ss-2	Zaradi neposredne bližine starega jedra se vzhodni rob območja ozeleni.
ss-3	Kot spremljajoče dejavnosti trgovske in gostinske dejavnosti niso dopustne.
ss-4	Enota obsega pas severne obzidave R3-710. Napajanje novih objektov se zagotavlja s severne strani z obstoječe oz. predvidene terciarne ceste. Na sredini enote se ustvari peš preboj.
ss-5	Ni posebnih pogojev.
ss-6	Enota obsega pas enolinijske obojestranske obzidave regionalne ceste R3-710. Nadaljnja rast pozidave v smeri proti zahodu ni zaželjena. Kot spremljajoče dejavnosti trgovske in gostinske dejavnosti niso dopustne. Napajanje parcel z R3-710.
ss-n-1	Enota obsega zaključeno nezazidano zazidljivo območje južno od šole. Za območje enote je predvidena izdelava OPPN. V sami enoti se vzpostavi prometna zanka, ki vodi skozi območje in okrog katere so nanizani posamezni objekti (Slika 14). Znotraj enote naj se oblikuje zelena površina – park, predvsem za otroke starostnega obdobja od 0 - 4 leta. V parku je obvezna urbana oprema (tlaki, klopi, igrala...). V zahodnem delu območja se vzpostavi drevored. Trgovska in gostinska dejavnost v tej enoti nista dopustni.
ss-n-2	Enota večinsko obsega predlagano območje širitve naselja. Za območje enote

	<p>je predvidena izdelava OPPN. Enota se deli na dva dela - del delitve pa je obstoječa Mlinska ulica (Slika 17). V vzhodnem delu gre za niz stanovanjskih objektov, ki se v skrajnem severnem delu končajo ob manjši odprti površini s kapelico. V zahodnem delu gre prav tako za niz objektov tokrat okrog večje zelene površine v sredini. Le-ta naj zajema 15% celotnega območja v eni zaključeni površini. Obvezna urbana oprema v parku so: tlakovane poti, klopi, koši za smeti, javna razsvetljava, otroško igrišče z igrali za različne starostne skupine. Trgovska dejavnost ni dopustna. Dopustna pa je manjša kavarniška dejavnost (največ 3 parkirna mesta, 5 zaposlenih). Celotno območje naj bo preko peš povezav, zelenih prebojev, ipd. dostopno in povezano z ostalim delom naselja.</p>
ss-n-3	<p>Enota obsega območje razpršene gradnje in območje predlagane širitve naselja. Za območje enote je predvidena izdelava OPPN. Po zahodnem robu enote poteka morebitna nova cestna povezava proti Miklavžu in avtocesti, ki jo vodimo v križišče R3-710 in Nove ulice (Slika 16). Na prosto površino ob novonastalem vozišču predlagamo umestitev centralnega programa, npr. trgovske ali gostinske dejavnosti. Na preostalem delu območja so predvidene stanovanjske stavbe (dvojčki, vrstne hiše, in hiše v nizu). Samo območje predvidenih objektov dopolnjuje že obstoječo razpršeno pozidavo.</p>
ss-n-4	<p>Enota obsega območje predlagane širitve naselja. Za območje enote je predvidena izdelava OPPN. Ker gre v neki meri za dopolnjevanje že obstoječe grajene strukture naselja predlagamo, da se povzema oblikovanje obstoječih objektov hkrati pa se območje lahko v novogradnjah navezuje na enoto ss-n-3 ter se smiselno dopolni z določili, ki veljajo za to enoto.</p> <p>Gre za območje, ki dopolnjuje območje naselja in je podaljšek centralnega območja, hkrati pa omogoča prehajanje iz višjih gabaritov na severu (ce-1) v nižji gabarit objektov (Slika 15).</p>

LEGENDA:

- meja enote urejanja prostora
- stanovanjske stavbe
- zelena površina, park
- prometna ureditev
- drevored

Slika 14 Variantni predlog pozidave na območju ss-n-1

LEGENDA:

- meja enote urejanja prostora
- stanovanjske stavbe
- tlakovana odprta površina
- zelena površina
- zelena površina
- vodni element, fontana
- predvidena lokacija nove občinske stavbe
- obstoječi objekti

Slika 15 Variantni predlog pozidave in ureditve zelenih površin na območju ce-1 in ce-2 in ss-n-4

LEGENDA:

- meja enote urejanja prostora
- stanovanjske stavbe
- prometna ureditev

Slika 16 Variantni predlog pozidave in ureditve zelenih površin na območju ss-n-3

LEGENDA:

- meja enote urejanja prostora
- stanovanjske stavbe
- zelena površina, park
- prometna ureditev
- drevored

Slika 17 Variantni predlog pozidave na območju ss-n-2

4.3 Podrobnejša namenska raba (PNR)

<i>oznaka PNR</i>	<i>opis</i>	<i>dopustne dejavnosti</i>
cu	osrednja območja centralnih dejavnosti	Poleg bivanja so dopustne dejavnosti trgovina ter storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, dejavnosti javne uprave, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, verske, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti ter druge dejavnosti.
cd	druga območja centralnih dejavnosti	Trgovina, storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti ter druge podobne dejavnosti.
zp	parki	Razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti.
ss	stanovanjske površine	Površine so namenjene bivanju s spremljajočimi dejavnostmi, dopustne so: poslovne dejavnosti, trgovina ter storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, kultura, vzgoja in izobraževanje, šport in rekreacija ter druge dejavnosti, vendar površina prostorov za dejavnost ne sme preseči 100 m ² in ne generirati večjega tovarnega ali osebnega prometa. Obenem morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: <ul style="list-style-type: none"> – dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za uporabo stavbe vključno z zadostnimi parkirnimi površinami (vendar ne več kot 8 parkirnih mest), – brez bistveno povečanih negativnih vplivov na bivanje in bivalno okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve.
sk	površine podeželskega naselja	Površine so namenjene bivanju in kmetijam. Dopustne so tudi dejavnosti: gostinstvo in turizem, predelovalne dejavnosti in gradbeništvo, trgovina ter storitvene dejavnosti, poslovne dejavnosti in druge dejavnosti, vendar površina prostorov za dejavnost ne sme preseči 100 m ² (za dopolnilne dejavnosti na kmetiji je ta površina lahko večja) in ne generirati večjega tovarnega ali osebnega prometa. Obenem morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: <ul style="list-style-type: none"> – dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za uporabo stavbe vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – brez bistveno povečanih negativnih vplivov na bivanje in bivalno okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve.
sb	stanovanjske površine za posebne namene	Površine so namenjene za bivanje ostarelih. Dopustne so tudi spremljajoče dejavnosti, a morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: <ul style="list-style-type: none"> – dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za uporabo stavbe vključno z zadostnimi parkirnimi površinami, – brez bistveno povečanih negativnih vplivov na bivanje in bivalno

		okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve.
--	--	--

Objekti so:

- zahtevni in manj zahtevni objekti:
 - z izjemo parkov (zp) je na vseh preostalih površinah PNR dopustna izgradnja stanovanjskih in nestanovanjskih stavb ter gradbeno inženirskih objektov, če so namenjeni dejavnostim v območju,
 - na površinah parkov izgradnja stavb ni dopustna, dopustna je le izgradnja gradbeno inženirskih objektov, če so namenjeni opredeljenim dejavnostim na površinah parkov,
- nezahtevni objekti:
 - na vseh površinah PNR je dopustna izgradnja ograj, škarp, kioskov in spomeniških obeležij,
 - z izjemo parkov (zp) je na vseh preostalih površinah PNR dopustna izgradnja objektov za lastne potrebe in pomožnih infrastrukturnih objektov,
 - izgradnja pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov je dopustna le na površinah podeželskega naselja (sk),
- enostavni objekti:
 - na vseh površinah PNR je dopustna izgradnja pomožnih cestnih (z izjemo cestnega silosa) in komunalnih objektov, začasnih objektov (z izjemo objektov za skladiščenje nevarnih snovi), spomeniških obeležij in urbane opreme, od vadbenih objektov pa igrišča na prostem, kolesarske steze, sprehajalne poti in trimske steze,
 - z izjemo parkov (zp) je na vseh preostalih površinah PNR dopustna izgradnja objektov za lastne potrebe in pomožnih energetskega objektov, znotraj osrednjih in drugih območij centralnih dejavnosti (cu, cd) pa tudi telekomunikacijskih anten in oddajnikov,
 - izgradnja pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov je dopustna le na površinah podeželskega naselja (sk).

Gradnje so:

- gradnja novega objekta (tudi dozidava ali nadzidava),
- rekonstrukcija objekta (tudi sprememba namembnosti),
- odstranitev objekta.

Dopustne so vse vrste gradenj, razen na območjih veljavnih izvedbenih prostorskih aktov in na območjih, za katere se pripravijo OPPN. Na območjih veljavnih izvedbenih prostorskih aktov so dopustne gradnje skladno z njih določili. Na območjih, za katere se pripravi OPPN so dopustne:

- gradnje novih nezahtevnih in enostavnih objektov,
- rekonstrukcije in odstranitve objektov.

4.4 Elementi arhitekturnega in urbanističnega oblikovanja

4.4.1 Lega objektov

Lega objektov na zemljišču se po potrebi določi z:

- odmikom od mej sosednjih zemljišč ali medsebojnim odmikom objektov,
- regulacijskimi črtami, ki se določijo kot pogoji glede lege načrtovanih objektov na zemljišču.

Med objektom in parcelno mejo mora biti zagotovljen prostor, ki omogoča normalno uporabo objekta. Širina tega prostora oziroma minimalni obvezni odmik je 4 m razen, če mejaš ne soglaša z manjšim odmikom. Odmik od cestišča je 5m. V kolikor ima cestišče pločnik je lahko odmik tudi 4m.

V primerih, kjer je gradbena linija ali gradbena meja narisana čez objekt, se le ta upošteva samo v primeru novogradnje.

4.4.2 Tipologija zazidave

Stanovanjske površine smo podrobneje razčlenili glede na predviden tip zazidave:

<i>oznaka tipološke enote</i>	<i>opis</i>
SSr	stanovanjska pozidava raznolike tipologije – gre za območje kjer tipologija ni omejena; na tem območju so eno- in dvostanovanjske stavbe, atrijske hiše, vrstne hiše, ipd.
SSp	prostostoječa stanovanjska pozidava – gre za območje, kjer so predvsem eno- in dvostanovanjske stavbe
SSs	strnjena stanovanjska pozidava – gre za območje, kjer so predvsem dvojčki, vrstne hiše, hiše v nizu
SSv	večstanovanjska pozidava – gre za območje, kjer so predvsem večstanovanjske stavbe; vila bloki, bloki nad 3 etaže, ipd.

4.4.3 Faktor izrabe (FIZ), zazidanosti (FZ), delež zelenih površin

<i>oznaka EUP</i>	<i>FIZ</i>	<i>FZ</i>	<i>delež zelenih površin ZP (%)</i>
ce-1	1,2 za večstanovanjske objekte 0,6 za centralne dejavnosti (prostostoječa posamična gradnja) 0,4 – 0,6 za površine podeželskega naselja		30
ce-2	1,2 za večstanovanjske objekte in 0,6 za centralne dejavnosti (prostostoječa posamična gradnja)		
sj	0,3 -0,6 za površine podeželskega naselja		
so	1,2		
sk	0,4 – 0,6		
ss-1	0,4 – 0,6		
ss-2	0,4 – 0,6		

ss-3	0,4 – 0,6		
ss-4	0,4 – 0,6		
ss-5	0,4 – 0,6		
ss-6	0,4 – 0,6		
ss-n-1	0,4 – 0,7		
ss-n-2	0,4 – 0,6		15
ss-n-3	0,6 za dvojčke, vrstne hiše in hiše v nizu 0,6 za centralne dejavnosti (prostostoječa posamična gradnja)	1,2 za centralne dejavnosti	
ss-n-4	0,4 – 0,6		20

4.4.4 Merila in pogoji za oblikovanje

oznaka PNR	opis	Merila in pogoji za oblikovanje
cu	osrednja območja centralnih dejavnosti	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Dopustne so tudi enokapne strehe. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha. Dopustno je kombiniranje eno- in dvokapnih streh z ravnimi strehami, predvsem v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov, ipd.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo usklajene s tipologijo sosednjih objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, kontrasti so dopustni največ v 50% fasade. Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, drugimi sodobnimi materiali. Dopustno je da imajo tovrstni objekti lasten arhitekturni izraz.</p>
cd	druga območja centralnih dejavnosti	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Dopustne so tudi enokapne strehe. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha. Dopustno je kombiniranje eno- in dvokapnih streh z ravnimi strehami, predvsem v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov, ipd.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev</p>

		naj bodo usklajene s tipologijo sosednjih objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, brez velikih kontrastov. Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, dopustno je da imajo tovrstni objekti lasten arhitekturni izraz.
zp	parki	-
ssp	prostostoječa stanovanjska zazidava	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom. Dopustna etažnost je P+1 ali P+1+M.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Enokapne strehe na tem območju niso dopustne. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo usklajene s tradicionalno tipologijo objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, dovoljeni so večji kontrasti (do 30% fasade). Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, fasadnimi ploščami in drugimi materiali.</p>
ssr	stanovanjska pozidava raznolike tipologije	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom. Dopustna etažnost je P+1 ali P+1+M.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Dopustne so enokapne strehe in različne kombinacije enokapnih z dvo-kapnimi strehami. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo usklajene s tradicionalno tipologijo objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, dovoljeni so večji kontrasti (do 30% fasade). Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, fasadnimi ploščami in drugimi materiali.</p>
sss	strnjena stanovanjska pozidava	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom. Dopustna etažnost je P+1 ali P+M.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Dopustne so enokapne strehe in različne kombinacije enokapnih z dvo-kapnimi strehami. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha.</p>

		<p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo usklajene s tradicionalno tipologijo objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, dovoljeni so večji kontrasti (do 30% fasade). Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, fasadnimi ploščami in drugimi materiali.</p>
ssv	večstanovanjska pozidava	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Dopustne so enokapne strehe in različne kombinacije enokapnih z dvo-kapnimi strehami. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo enostavna in oblikovno poenotena. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, dovoljeni so večji kontrasti (do 30% fasade). Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, fasadnimi ploščami in drugimi materiali.</p>
sk	površine podeželskega naselja	<p>Gabariti: Dopustna je popolnoma ali delno vkopana klet, vendar največ do višine 0,9 m nad terenom. Dopustna etažnost je P+1 ali P+M.</p> <p>Strehe: Dopustne so dvokapne strehe naklona od 25 – 45°. Dopustne so tudi štirikapne strehe v kolikor so značilne za območje. Enokapne strehe na tem območju niso dopustne. Dopustna so strešna okna in frčade, ki pa morajo biti na celotni strehi enake in z enakim naklonom kot osnovna streha.</p> <p>Fasade: Oblikovanje fasad, horizontalna in vertikalna členitev naj bodo usklajene s tradicionalno tipologijo objektov. Dopustno je uvajanje sodobnejših materialov in oblikovalskih pristopov. Fasade naj bodo v naravnih, zemeljskih tonih, brez velikih kontrastov. Fasade so lahko tudi lesene ali obložene s kamnom, vendar v skladu s tradicionalnim oblikovanjem.</p>
sb	stanovanjske površine za posebne namene	Oblikovanje je opredeljeno v veljavnem aktu (OPPN za Center 2 v Spodnjem Dupleku v Občini Duplek (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 19/2008, 25/2008)).

4.4.5 Oblikovanje gradbenih parcel

V spodnji tabeli so določene minimalne in maksimalne velikosti parcel za določeno vrsto gradnje. Parcela je lahko večja v primeru, ko je preostanek zemljišča premajhen za oblikovanje nove gradbene parcele.

eno in dvostanovanjske objekte in atrijske hiše	400 m ² - 750 m ²
eno in dvostanovanjski objekti na površinah podeželskega naselja	največ do 1000 m ²
vrstne hiše in dvojčki	200 m ² - 400 m ²
stavbe s spremljajočimi dejavnostmi na območjih za stanovanja	največ 1000 m ²
stavbe s spremljajočimi dejavnostmi na območjih za centralne dejavnosti	največ 2000 m ²

4.5 Opremljanje stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo s prikazom območij urejanja zemljišč za gradnjo in možnostmi za njihovo opremljanje

GJI se mora načrtovati, graditi, obratovati in vzdrževati v skladu z veljavnimi predpisi in tehničnimi normativi. Posegi na GJI ter posegi, ki se nahajajo v varovalnem pasu GJI, se lahko izvajajo le s soglasjem upravljavca posamezne GJI. Vodi GJI morajo praviloma potekati po javnih površinah, razen na odsekih, na katerih zaradi terenskih ali drugih razlogov potek po javnih površinah ni možen. Ob upoštevanju zadostnih medsebojnih odmikov morajo vodi GJI praviloma potekati v skupnih koridorjih, pri čemer je treba upoštevati osnovne zahteve glede kota križanja in varnostnih odmikov med vodi GJI, kot to določajo veljavni predpisi.

Gradnja objektov (razen objektov GJI) je dopustna na komunalno opremljenih stavbnih zemljiščih ali gradbenih parcelah, določenih k obstoječim objektom. Za komunalno opremljeno zemljišče za gradnjo stanovanjske stavbe se šteje, če ima zagotovljeno oskrbo s pitno vodo, električno energijo, odvajanje odpadnih voda in dostop do javne ceste.

4.5.1 Vodooskrba

Javno vodovodno omrežje je namenjeno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in za sanitarne potrebe, zagotavljanju požarne varnosti, tehnološkim potrebam ter javni rabi.

Pri vzporednem vodenju vodovodov, kanalizacije za odvajanje odpadne vode oziroma drugih vodov GJI je treba zagotoviti ustrezen odmik. Obstoječi in predvideni objekti na območjih, na katerih je možna priključitev, morajo biti priključeni na vodovodno omrežje v skladu s pogoji upravljavca vodovodnega omrežja.

Vodovodi za požarne namene so lahko javni ali zasebni. Za zagotavljanje požarne varnosti se na vodovodnem omrežju v odvisnosti od terenskih razmer namestijo bodisi nadtalni ali podtalni hidranti. Hidranti morajo biti praviloma umeščeni v prostor na zelenih površinah v odmiku 1 m od utrjenih površin.

Objekti na vodovodnem omrežju (vodohrani, črpališča, razbremenilniki ipd.) morajo biti umeščeni v prostor tako, da je zagotovljeno optimalno delovanje sistema.

Najožja območja zajetij in vodohranov morajo biti zavarovana z zaščitno ograjo za preprečitev nepooblaščenega pristopa.

4.5.2 Odvajanje odpadnih voda

Kanalizacijsko omrežje je namenjeno odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode iz stavb ter padavinske vode s streh in utrjenih površin, tlakovanih ali z drugim materialom prekritih javnih površin.

Kanalizacija se praviloma gradi v ločenem sistemu. In mora biti zgrajena vodotesno.

Obstoječi in predvideni objekti na območjih, na katerih je možna priključitev, morajo biti priključeni na kanalizacijsko omrežje v skladu s pogoji upravljavca kanalizacijskega omrežja. Če priključitev objektov na kanalizacijsko omrežje zaradi fizičnih ovir ali velike oddaljenosti ni možna, se lahko na podlagi soglasja upravljavca kanalizacijskega omrežja dovoli začasno ali trajno odvajanje odpadne vode v male čistilne naprave ali nepretočne greznice. Male čistilne naprave in greznice morajo biti redno vzdrževane ter evidentirane pri izvajalcu javne službe za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Odpadne vode iz vseh obstoječih in predvidenih objektov na območjih, na katerih ni urejeno javno kanalizacijsko omrežje, je treba odvajati v male čistilne naprave ali nepretočne greznice. Male čistilne naprave in greznice morajo biti redno vzdrževane in evidentirane pri izvajalcu javne službe za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Na območjih, na katerih razpoložljiv prostor in značilnosti tal omogočajo ponikanje, je treba zagotoviti bogatenje podtalnice s ponikanjem čiste padavinske vode s strešin, terasastih površin, dvorišč in drugih utrjenih površin. Čista padavinska voda iz navedenih površin se lahko uporabi tudi za sanitarne ali tehnološke potrebe. Kjer ponikanje padavinske vode ni možno, se le-ta v skladu s pogoji upravljavca kanalizacijskega omrežja odvaja v padavinsko kanalizacijo oziroma v obstoječi mešani sistem kanalizacije. Padavinske vode z zasebnih površin ne smejo pritekati na javne površine in ne smejo biti speljane v naprave za odvodnjavanje javnih površin.

Padavinske vode s streh in utrjenih površin na posameznih gradbenih parcelah ne smejo pritekati na sosednje gradbene parcele brez soglasja lastnika takega zemljišča.

4.5.3 Elektrooskrba

Elektroenergetsko omrežje visoke, srednje in nizke napetosti se na območju naselja praviloma gradi v podzemni izvedbi. Elektroenergetsko distribucijsko omrežje nazivne napetosti 20 kV in manj mora biti na območju naselja zgrajeno praviloma v kabelski kanalizaciji. Odstopanja so dopustna, kadar podzemna izvedba tehnično ni izvedljiva ali je v nasprotju z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

Elektroenergetsko omrežje se načrtuje in gradi tako:

- da v čim manjši možni meri omejuje obstoječe in načrtovane rabe v prostoru ter
- da so izpolnjene zahteve glede mejnih vrednosti elektromagnetnega sevanja v skladu z veljavnimi predpisi.

Za gradnjo objektov v koridorjih obstoječih in načrtovanih prenosnih daljnovodov je treba pridobiti pisno soglasje izvajalca gospodarske javne službe systemskega operaterja prenosnega omrežja.

Transformatorske postaje so praviloma samostoječi objekti pravokotnega tlorisa, medtem ko se na območjih centralnih dejavnosti, urbane večstanovanjske pozidave in večjih območjih proizvodnih dejavnosti praviloma umeščajo v večje objekte. Treba je zagotoviti ustrezen dostop za vzdrževanje in zamenjavo transformatorjev. Pri umeščanju transformatorskih postaj se upošteva določila predpisov o električnem in magnetnem sevanju. Samostoječe transformatorske postaje morajo biti čim manjše. Priporočljivo je, da se njihova vizualna izpostavljenost delno zmanjša z združevanjem z drugimi infrastrukturnimi objekti ali ureditvami, kot so zbirna mesta za odpadke, nadstrešnice, delno zasutje in podobno.

Gradnja sistemov za izrabo sončne energije za proizvodnjo elektrike je dopustna na objektih in objektom pripadajočih gradbenih parcelah pod pogojem, da postavitve objektov in naprav ni v neskladju z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

Javne površine morajo biti opremljene z javno razsvetljavo skladno s funkcijo in pomenom posamezne površine ter okoliških objektov. Pri tem se upoštevajo določbe predpisov v povezavi s preprečevanjem svetlobnega onesnaženja.

4.5.4 Oskrba s plinom

Pri načrtovanju in gradnji prenosnega in distribucijskega plinovodnega omrežja je treba zagotoviti varnostne odmike plinovodov in naprav plinovodnega omrežja od obstoječih in načrtovanih objektov ter ureditev v skladu z veljavnimi predpisi.

4.5.5 TK omrežje

Komunikacijsko omrežje, razen sistemov brezžičnih povezav, mora biti izvedeno s podzemnimi kablji, praviloma v kabelski kanalizaciji. Na izvenmestnih območjih je dopustna tudi gradnja nadzemnih vodov.

Pri načrtovanju objektov in naprav omrežja mobilne telefonije je treba upoštevati predpise s področja elektronskih komunikacij in elektromagnetnega sevanja ter naslednje usmeritve in pogoje:

- objekte in naprave mobilne telefonije se umešča na lokacije izven območij varstvenih, zdravstvenih in izobraževalnih ustanov, na stanovanjskih območjih pa se lahko umeščajo le na nestanovanjske objekte in to na način, da ne bodo zmanjševali kakovosti bivanja v okoliških stanovanjih,
- objekti in naprave mobilne telefonije se praviloma umeščajo na lokacije izven objektov in območij kulturne dediščine; izjemoma je objekte in naprave mobilne telefonije možno locirati znotraj objektov in območij kulturne dediščine, če se s posebno prostorsko in tehnično preveritvijo variantnih rešitev izkaže, da s tem ne bi bile prizadete varovane lastnosti dediščine,
- objekte in naprave mobilne telefonije je dopustno umeščati tudi na območja in v objekte, namenjene trgovski, industrijski, komunalni, prometni in poslovni dejavnosti,

- objekte in naprave mobilne telefonije se mora v čim večji meri umeščati v obstoječe ali načrtovane infrastrukturne koridorje in naprave,
- objekte in naprave mobilne telefonije je dopustno postaviti na kmetijska in gozdna zemljišča tako, da je čim manj okrnjena njihova raba oziroma njihova proizvodna funkcija,
- objekte in naprave mobilne telefonije je treba umestiti na vidno čim manj izpostavljene lokacije,

4.6 Prometne ureditve

4.6.1 Regulativa, literatura

V R Sloveniji področje planiranja in projektiranja prometnih površin regulirajo različni pravilniki, tehnične specifikacije, smiselno pa se uporabljajo tudi tuje smernice. Sprejeti ali v pripravi so tudi nekateri pravilniki, ki urejajo področje načrtovanja in projektiranja prometnih površin. Relevantni pravilniki, navodila, tehnične specifikacije:

- Pravilnik o projektiranju cest (Ur. l. RS, št. 91/05, 26/06),
- Tehnični normativi za projektiranje in opremo mestnih prometnih površin (Prometnotehnični inštitut FAGG Ljubljana 1991)
- Pravilnik o zahtevah za projektiranje objektov brez grajenih ovir (Ur. l. RS št. 92/99)
- Pravilniku o tehničnih normativih in minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati avtobusna postajališča na glavnih in regionalnih cestah (Ur. l. RS št. 37/03)
- Navodila za projektiranje kolesarskih površin, Direkcija RS za ceste, Ljubljana, oktober 2000
- tehnične specifikacije:
 - TSC 03.341:2002 Krožna križišča,
 - TSC 03.800:2009 Naprave in ukrepi za umirjanje prometa,
 - TSC 02.203:2009 Naprave in ukrepi za umirjanje prometa v nivojskih nesemaforiziranih križiščih,
 - TSC 03.300 geometrijski in tehnični elementi osi ceste – v pripravi
 - TSC 03.340 Prečni profili javnih cest – v pripravi
 - TSC 03.344 Nivojska križanja in priključki – v pripravi
- SIST DIN 14090 - površine za gasilce ob zgradbah.

4.6.2 Splošno

Površine namenjene urejanju prometa so opredeljene z regulacijskimi linijami, ki delijo javne površine od nejavnih, kar je prikazano na karti 7. Z regulacijskimi linijami je določena javna površina namenjena za urejanje javnih prometnih površin. Po rabi so posebej določene prometne površine namenjene vsem vrstam prometa, površine za mirujoči promet (javne parkirne površine) in površine za peš promet (tudi kolesarski promet) (glej karto 7). Dopustna so odstopanja od grafičnih prikazov regulacijskih linij npr. na podlagi natančnega geodetskega načrta, do odstranitve stavbe, ki sega na predvideno javno prometno površino. Pri določitvi regulacijskih linij

so upoštevane zasnove prometnega omrežja iz občinskih podrobnih prostorskih načrtov in drugih dokumentov.²

Na območjih urbanističnega načrta, ki so predvidena za širitev naselja in za notranji razvoj, podrobni izvedbeni pogoji za urejanje prometa grafično niso podani z regulacijskimi linijami ampak le s smermi prometnih povezav, kot usmeritev za vključitev v prometno omrežje naselja. Podrobne pogoje bodo podali občinski podrobni prostorski načrti.

4.6.3 Motorni promet

Koncept prometnega omrežja (glej poglavje 3.5) temelji na dograjevanju in preoblikovanju obstoječe prometne infrastrukture. Urejanje cestne infrastrukture temelji na hierarhični diferenciaciji, ki izhaja iz kategorije ceste oz. njene pretežne funkcije, ter glede na pretežno namembnost posameznih območij v naselju.

Glede urejanja prometnih površin in vodenja motornega prometa so javne ceste v naselju Spodnji Duplek razdeljene na:

- primarne ceste, to je poteza obeh regionalnih cest;
- sekundarne ceste, to so lokalne ceste (LC), zbirne mestne ali krajevne ceste (LZ);
- terciarne ceste, to so javne poti (JP), mestne ali krajevne ceste (LK);
- ostale javne ceste, ki predstavljajo posamezne krajše dovozne ceste do objektov in zemljišč (tudi kategorije JP ali LK).

Ceste prikazane na karti 2 kot obstoječe, še niso vse kategorizirane kot javne³, bi pa to glede na njihovo funkcijo morale biti.

Primarne ceste (poteza regionalnih cest)

Na potezi dveh regionalnih cest (R3-710 Maribor – Vurberk – Ptuj in R3-745 Janežovci – Spodnji Duplek) se mora izražati sožitje med mehкими oblikami prevoza (peš in kolesarski promet, avtobusni promet) ter motornim prometom. Elementi morajo izražati značilnosti ceste skozi naselje (možni ukrepi na vozišču z dvignjenimi prehodi za pešce, optično in fizično omejevanje hitrosti).

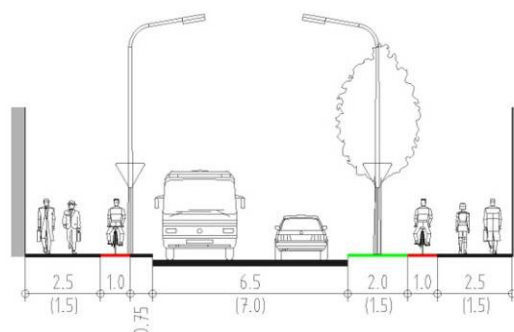
Regionalna cesta se uredi z dvosmernim voziščem, kolesarji in pešci se vodijo ločeno od motornega prometa.

Na regionalni cesti Maribor-Vurberk-Ptuj se uredijo pasovi za leve zavijalce v križiščih s sekundarnimi cestami (lokalne ceste, zbirne mestne ali krajevne ceste). Ta križišča se oblikujejo z večjimi obvoziščnimi površinami (npr. tržne ploščadi, zelenice), tako da se jasno vzpostavi hierarhija pomembnosti križišč vzdolž regionalno cesto od križišč s sekundarnimi cestami, nato križišč s terciarnimi cestami do najnižjih individualnih priključkov na regionalno cesto. Slednji se uredijo preko spuščenege robnika, preko spuščenege robnika se uredijo tudi priključki cest z južne strani starejšega jugozahodnega dela naselja (enota urejanja »sk«).

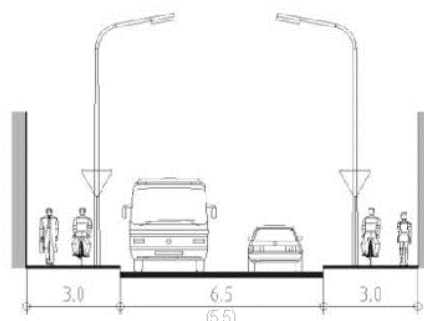
² Občinski podrobni prostorski načrt za Center 2 v Spodnjem Dupleku v Občini Duplek, Občinski podrobni prostorski načrt za rekonstrukcijo regionalne ceste R3-710/1292 Maribor – Vurberk – Ptuj in Krožno križišče pri BS OMV 1292 Sp. Duplek-Dvorjane, PZI (Lineal d.o.o., št.pr.: 25960, marec 2010)

³ skladno z Odlokom o kategorizaciji občinskih cest v Občini Duplek (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/2009)

Odsek regionalne ceste skozi stari center naselja (enota urejanja »sj«) in odsek regionalne ceste mimo šole (enota urejanja »so«) se naj urejata kot skupne površine, brez predvsem vertikalnih ločitev funkcionalnih površin ceste, in kot območje umirjenega prometa.

Slika 18 Predlog profila regionalne ceste Maribor-Vurberk-Ptuj

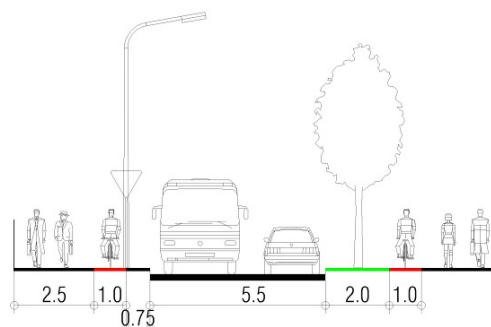

Slika 19 Možni profil regionalne ceste Janežovci – Spodnji Duplek

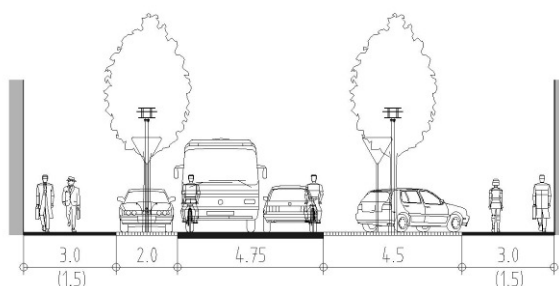
Sekundarne ceste (lokalne ceste, zbirne mestne ali krajevne ceste)

V zahodnem delu naselja se vzpostavi sistem sekundarnih cest v obliki zank. Ceste se uredijo z dvosmernim voziščem, kolesarji se vodijo ločeno od motornega prometa ali v sklopu njega, pešci se vodijo ločeno od motornega prometa. V vzhodnem delu naselju, kjer je formirana odprta cestna mreža, so sekundarne ceste lokalne ceste, ki zaledje povezujejo z naseljem.

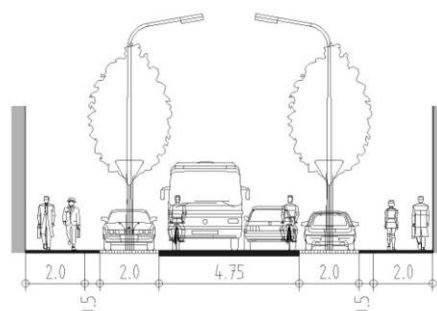
Odseki sekundarnih cest v centralnem delu naselja (enote urejanja »ce-1« in »ce-2«), kjer je večja intenzivnost prehajanja pešcev, se urejajo kot skupne površine, brez predvsem vertikalnih ločitev funkcionalnih površin ceste, in kot območje umirjenega prometa. Predvsem v centralnih območjih in na daljših odsekih v stanovanjskih in drugih območjih se izvedejo ukrepi umirjanja prometa kot npr. dvignjena ploščad križišča.

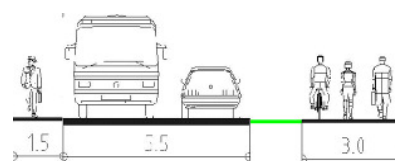
Slika 20 Primer profila zbirne mestne ceste skozi južni del naselja (enote urejanja »ce-1«, »ce-2«, »ss-n-3«)

Slika 21 Primer profila zbirne mestne ceste skozi južni del naselja (enote urejanja »ce-1«, »ce-2«, »ss-n-3«, tudi cesta skozi enoto »sj«, ki poteka ob enoti »ss-1«)

Slika 22 Primer profila zbirne mestne ceste skozi stanovanjsko zazidavo (enota urejanja »ss-5« in na meji z enoto »ss-3«)

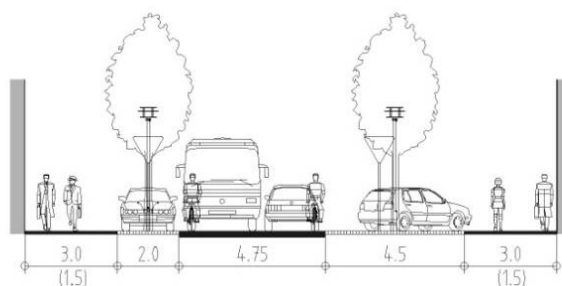
Slika 23 Primer profila zbirne mestne ceste ob robu stanovanjskega območja v severnem delu naselja Spodnji Duplek (vzdolž enot urejanja »ss-3«, »ss-5«, »ss-n-2«)

Terciarne ceste (javne poti, mestne ali krajevne ceste) in ostale javne ceste

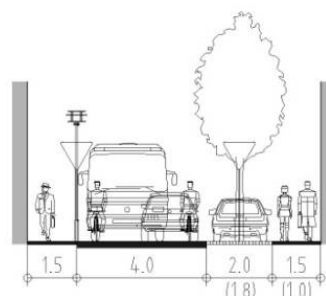
V zahodnem delu naselja se znotraj zank sekundarnih cest oblikuje zaprta mreža terciarnega omrežja, ki se vzpostavi z dograditvijo obstoječega uličnega sistema. Ceste se uredijo ali kot skupne prometne površine, na daljših potezah se pešci vodijo ločeno od motornega prometa (po pločniku ali po pasu z drugo vrsto ali barvo tlaka). V enotah urejanja »ss-3«, »ss-n-2« in, zaradi primernejšega priključevanja na regionalno cesto, v enoti »ss-5«, se na določenih ulicah (Rancarska ulica, Kurirska pot, Prvomajska ulica, Stara pot) vzpostavi enosmerni prometni režim. Te ulice se lahko uredijo tudi z zamiki vozišč in izmeničnim enostranskim parkiranjem.

V vzhodnem delu naselja so terciarne ceste ulice, ki se slepo zaključujejo. Urejajo se kot skupne prometne površine. Po cesti v obliki zanke okrog šole, se pešci vodijo ločeno od motornega prometa, prav tako po cesti zahodno od nje, kjer poteka tudi šolska pot. V enoti urejanja »ss-n-1« se vzpostavi enosmerni prometni režim.

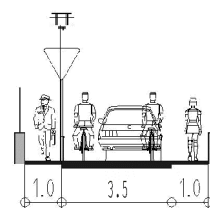
Skupna širina vseh cest mora omogočati uvoze na parcele ter dovoze intervencijskim vozilom. Dovoz intervencijskih vozil mora biti urejen skladno s predpisi, ki urejajo področje požarnega varstva. Na tak način je možen dovoz tudi drugim manjšim intervencijskim vozilom.

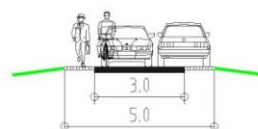
Slika 24 Primer profila mestne ceste v centralnem območju (enote urejanja »ce-1«, »ce-2«, na robovih enote »s-o«)

Slika 25 Primer profila mestne ceste v stanovanjskem območju

Slika 26 Primer profila mestne ceste (kratke ulice) v stanovanjskem območju

Slika 27 Primer profila javne poti (dostopi do zemljišč)

Priključki, križišča, obračališča

Oblikovanje priključkov, križišč, obračališč mora biti v skladu s krivuljo zavijanja *merodajnega vozila*⁴ ter prilagojena predvidenim prostorskim ureditvam. Priključke je dopustno locirati na

⁴ Dimenzije merodajnega vozila (dolžina, širina, višina, polmer obračanja, prometni profil vozila) so statistično določene in jih je treba vsake toliko časa uskladiti s spremembami značilnosti vozil. Vozila so: kolo oz. moped, motocikl, osebni avto, avtobus, zglobni avtobus, lahki tovornjak, srednji tovornjak, težki tovornjak, tovornjak s priklopnikom.

pregledni in voznikom razpoznavni lokaciji. Oblikovani morajo biti tako, da je zagotovljena varna, udobna in ekonomična vožnja.

Zadostna preglednost mora biti zagotovljena pri vključevanju osebnih vozil v promet na prednosti cesti, preglednost za varovanje pešcev in kolesarjev. Raba prostora pregledne površine v križišču in priključku je omejena, prosta mora biti ovir višjih od 1,0 m (višina voznikovega očesa), kot so npr.: drevesa, ograje, objekti, denivelacije terena, parkirana vozila, kolesarska stojala, klopi, vizualno komunikacijski objekti.

Obračališča je treba oblikovati na koncu slepih ulic, kadar vozila nimajo v bližini možnosti za obračanje. Oblikovanje obračališča mora jasno izražati namen uporabe prostora, tako da prostor namenjen obračanju ne postane parkirišče oz. odlagališče. Obračališča za vozila do dolžine 10 m z radijem obračanja do 8 m (sled sprednjega zunanjega kolesa) se oblikuje kot utrjene površine v obliki črke "T" oz. "L". Pri oblikovanju teh obračališč je ob voznih površinah treba zagotoviti dodatno prosto površino (1,0 m) brez vertikalni ovir, ki jo vozila nadkrijejo pri manevrih v krivinah.

Enako kot obračališča je treba oblikovati tudi manipulativne površine vozil kot so: dostavne, površine za nakladanje in razkladanje. Te površine so v naselju Sp. Duplek v centralnih območjih. Osnova za oblikovanje je izbrano merodajno vozilo.

4.6.4 Mirujoči promet

Parkirna mesta se glede na namembnost delijo na: javna parkirna mesta, nejavna parkirna mesta, ki so namenjena le določenim osebam: npr. strankam, stanovalcem in privatna parkirna mesta, ki so vezana na določeno osebo ali določeno osebno vozilo. Parkirna mesta so lahko urejena kot parkirišča, parkirna mesta kot del javne ceste (vzdolžno, poševno ali pravokotno parkiranje), garaže - objekti ali kot deli objektov.

Izbira oblike in načina parkiranja je odvisna od:

- razpoložljivega prostora,
- kategorije in obremenjenosti obravnavanega odseka ceste,
- gostote pešcev (pogostost prečkanja ceste).

Večja parkirišča se zazelenijo (razbijanje monotonosti velikih utrjenih površin, drevesa dajejo senco).

Pri garažah se nizi parkirnih mest razporedijo v odvisnosti od razpoložljivega prostora, zasnove vertikalnih povezav med etažami in smeri vožnje v etaži. Rampe v garažah lahko imajo naslednje vzdolžne nagibe:

- nepokrite rampe maks. 10 %;
- pokrite rampe maks. 15 %, izjemoma za zelo kratke pokrite rampe 20%;
- parkirne klančine maks. 6%.

Posebna oblika parkiranja ob vozišču je dostava. Na območjih z gostim prometom je treba določiti dostavne poti ali dostavna mesta, ki v določenem dnevnem času omogočajo dovoz dobrin v neposredno bližino trgovin, lokalov, ustanov itd. Da takšna mesta ne bi bila "zaparkirana" je potrebna posebna signalizacija.

V naselju Spodnji Duplek se javne parkirne površine urejajo predvsem v naslednjih enotah urejanja: »ce-1«, »ce-2«, »ss-n-3«, »sj« in »so« in to kot parkirna mesta ob vozišču, kot del javne ceste, in na javnih parkiriščih (vzhodno in zahodno od občine, pri zdravstvenem domu in pri šoli, po potrebi tudi v enoti »ss-n-3«). Parkirna mesta se v sklopu javne ceste urejajo tudi v stanovanjskih območjih npr. izmenično vzdolžno v enosmernih ulicah. V stanovanjskih območjih se parkirne površine urejajo pretežno na lastnih parcelah.

V primeru novogradenj, dozidav, nadzidav ali sprememb namembnosti se potrebno število parkirnih mest določi glede na vrsto in obseg dejavnosti, ki se odvija stavbi. Normativ v tabeli določa minimalno število parkirnih mest glede na vrsto objekta. Če se v objektu odvijajo različne dejavnosti (večnamenski objekt) se vzamejo normativi za več različnih vrst objektov, ki ustrezajo posamezni pretežni dejavnosti. Vrste objektov se navedene na podlagi Enotne klasifikacije vrst objektov (Uredba o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena (Ur. l. RS, št. 33/03)).

Tabela 4: Minimalno število parkirnih mest glede na vrsto objekta

VRSTA OBJEKTA	ŠTEVILO PARKIRNIH MEST (PM)
1. STANOVANJSKE STAVBE	
eno in dvostanovanjske stavbe	2 PM / stanovanjsko enoto + 10% za obiskovalce
večstanovanjske stavbe	1,5 PM / stanovanjsko enoto
počitniške hišice	1 PM / stanovanjsko enoto
mladinski in otroški domovi	1 PM / 10 postelj
domovi za ostarele	1 PM / 8 postelj
2. UPRAVNE IN PISARNIŠKE STAVBE	
stavbe javne uprave, banke, pošte, zavarovalnice	1 PM / 20 m ² neto površine
druge upravne in pisarniške stavbe	1 PM / 30 m ² neto površine
3. GOSTINSKE STAVBE	
gostilne, restavracije, točilnice	1 PM / 4 sedeže + 1 PM / 2,5 zaposlenih
hoteli, moteli, penzion, gostišče ipd.	1 PM / 3 postelje + 1 PM / 4 sedeže v restavraciji + 1 PM / 2,5 zaposlenih
mladinska prenočišča, počitniški domovi, bungalovi	1 PM / 8 postelj+ 1 PM / 2,5 zaposlenih
4. TRGOVSKE STAVBE IN DRUGE STAVBE ZA STORITVENE DEJAVNOSTI	
trgovine, butiki, pokrite tržnice, sejemske dvorane, lekarne ipd.	1 PM / 30 m ² prodajne površine oz. najmanj 2 PM
bencinski servisi, prodajne galerije, razstavišča in stavbe za druge storitvene dejavnosti	1 PM / 50 m ² prodajne površine oz. najmanj 2 PM
5. STAVBE SPLOŠNEGA DRUŽBENEGA POMENA	
kinodvorane, koncertne dvorane, gledališča	1 PM / 5 sedeže + 1 PM / 2,5 zaposlenih
dvorane za družabne prireditve, igralnice, plesne dvorane in diskoteke	1 PM / 20 m ² neto površine
muzeji, knjižnice	1 PM / 5 sedeže + 1 PM / 2,5 zaposlenih ali 1 PM / 20 m ² neto površine

VRSTA OBJEKTA	ŠTEVILO PARKIRNIH MEST (PM)
vrtni, jasli	2 PM / oddelek
osnovne šole	1 PM / 30 učencev
stavbe za znanstveno delo, raziskovalni laboratoriji	1 PM / 30 m ² neto površine
dispanzerji, ambulante, stavbe za oskrbo in nego bolnih in poškodovanih in druge stavbe za zdravstvo	1 PM / 2 zaposlena + 1 PM / 30 m ² neto površine oz. najmanj 3 PM
stavbe za dvoranske športe s prostori za gledalce	1 PM / 50 m ² dvoranske površine + 1 PM / 10 gledalcev
stavbe za dvoranske športe brez prostorov za igralce	1 PM / 50 m ² dvoranske površine
6. DRUGE NESTANOVANJSKE STAVBE	
nestanovanjske kmetijske stavbe	1 PM / 50 m ² neto površine ali 1 PM / 3 zaposlene
stavbe za nastanitev policistov, gasilcev	1 PM / 80 m ² neto površine ali 1 PM / 3 zaposlene
stavbe za opravljanje verskih obredov	6 PM / 1 popravljalno mesto
7. INDUSTRIJSKE STAVBE IN SKLADIŠČA	
industrijske stavbe	1 PM / 50 m ² neto površine ali 1 PM / 2,5 zaposlene
rezervoarji, silosi, skladišča	1 PM / 80 m ² neto površine ali 1 PM / 2,5 zaposlene
avtomehanične in druge delavnice za servis motornih vozil	6 PM / 1 popravljalno mesto
8. GRADBENO INŽENIRSKI OBJEKTI	
čistilne naprave, odlagališča odpadkov	1 PM / 50 m ² neto površine ali 1 PM / 2,5 zaposlene
kompleksni industrijski objekti	1 PM / 50 m ² neto površine
igrišče za šport na prostem s prostorom za gledalce	1 PM / 250 m ² površine + 1 PM / 10 gledalcev
igrišče za šport na prostem brez prostora za gledalce	1 PM / 250 m ² površine
javna kopališča, vodna zabavišča	1 PM / 200 m ² površine
tenis igrišča	4 PM / 1 igrišče + 1 PM / 10 gledalcev
kegljišča	4 PM / 1 stezo
strelišča	1 PM / 1 tarčo
pokopališča	1 PM / 500 m ² površine oz. najmanj 10 PM

Parkirna mesta se zagotavljajo na lastnih parcelah, le kadar gre za stavbe, kjer se odvijajo javne funkcije, takrat se parkirna mesta zagotovijo na javnih površinah. Kadar na gradbeni parceli ni tehničnih in prostorskih možnosti za zagotovitev zadostnega števila parkirnih mest, mora investitor manjkajoča parkirna mesta zagotoviti na drugih ustreznih površinah v neposredni bližini, njihovim uporabnikom pa mora biti zagotovljena trajna uporaba.

4.6.5 Javni potniški promet

Minimalni pogoji za lociranje in oblikovanje avtobusnih postajališč so podani v Pravilniku o tehničnih normativih in minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati avtobusna postajališča na glavnih in regionalnih cestah (Ur. l. RS št. 37/03). Pravilnik določa tudi tehnične elemente avtobusnih postajališč v zalivu.

Oblike postajališč so lahko naslednje:

- postajališče v zalivu ob regionalni cesti R3-710 Maribor – Vurberk – Ptuj,
- postajališče na vozišču ob regionalni cesti R3-745 Janežovci – Spodnji Duplek.

Oblikovanje postajališč mora odgovarjati funkcionalnim zahtevam: varnost, preglednost, udobnost, izkoriščenost prostora. Postajališča morajo biti primerno dimenzionirana: stojna mesta (glede na št. avtobusov, v konični uri verjetnost da bodo vsa stojna mesta okupirana ne sme biti večja kot 2,5%), širina, uvoz, izvoz na postajališče itd. Postajališča morajo biti razpoznavna, opremljena z nadstreški, ki morajo biti enotni za celo mesto, opremljena s klopmi, koši za smeti ter informaciji o prevozu (vozni redu, št. linije, načrt mreže linij).

Postajališča se naj v naselju Spodnji Duplek vključijo v ureditve oz. ukrepe umirjanja prometa. Postajališča morajo biti locirana v težiščih zazidav, znotraj 300 metrskega radija dostopnosti do njih pa mora biti pretežni del naselja. Postajališča morajo biti dobro dostopna z direktnimi peš povezavami do zaledja (direktne pešpoti, ureditev peš prebojev skozi zazidavo).

4.6.6 Kolesarski promet

Vzdolž poteze regionalnih cest, ob sekundarni cestni povezavi ob robu enot urejanja v severozahodnem delu naselja »ss-3«, »ss-5«, »ss-n-2« in vzdolž zunanje zanke sekundarnih cest enot urejanja v južnem delu naselja »ce-1«, »ce-2« in »ss-n-3« se kolesarji vodijo po lastni funkcionalni površini ali pa skupaj s pešci ločeno od motornega prometa in sicer:

- vzdolž regionalne ceste Maribor-Vurberk-Ptuj: enosmerna obojestranska kolesarska steza,
- vzdolž regionalne ceste Janežovci–Spodnji Duplek in po južnem delu naselja: skupna peš in kolesarska površina,
- ob robu severozahodnega dela naselja: peš in kolesarska pot od vozišča ločena z zelenico.

Kolesarjem se dovoli vožnja tudi po peš poteh, preš prebojih skozi zazidavo, trgih, ploščadih ipd. Zagotoviti je treba vse varnostne odnike od objektov, ograj, dreves, drogov javne razsvetljave in signalizacije, količkov, korit, vozišča, parkirnih zalivov in pasov.

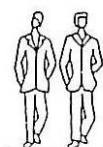
Za *parkiranje koles* morajo biti urejena parkirišča oz. stojala za kolesa. Parkirišča morajo biti organizirana na vseh pomembnih ciljnih kolesarskih voženj (šole, trgovine, športni objekti, javni objekti itd.) manjša odstavna mesta pa morajo biti sestavni del mikrourbane opreme. Pri lociranju parkirnih mest za kolesa je treba upoštevati naslednje vidike: lahka najdljivost, ustrezna dostopnost, atraktivnost, varnost, udobnost. Parkirna mesta morajo biti kvalitetna in trajna, estetska in oblikovana v skladu z obstoječo opremo ulice in mesta, enotnega videza na celotnem območju naselja. Stojala naj bodo postavljena tako, da ne ovirajo peš prometa, vhodov, dostopnosti parkirnih ur, hidrantov ipd.

4.6.7 Peš promet in ukrepi umirjanja prometa

Površine za pešce so prometne površine, kjer se pešci premikajo in zadržujejo (trgi, parki, ploščadi, pločniki, stopnišča, poti, ulice). Oblikovanje površin za pešce je odvisno rabe površine, ki je definirana z zazidavo ob njej, rabo bližnjega prostora (centralna, stanovanjska, rekreacijska itd.), lege in pomena ceste v omrežju peš povezav.

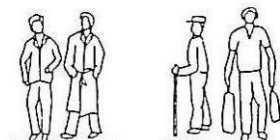
Pešci se v naselju Spodnji Duplek vodijo po svoji funkcionalni površini (pločniki) vzdolž vseh primarnih in sekundarnih cest ter daljših potez terciarnih cest. Na smereh glavnih teženj peš

potovanj se uredijo direktne peš povezave kot pešpoti tudi kot peš preboji skozi zazidavo. To so predvsem poti v smeri stanovanjska območja – šola in stanovanjska območja – centralna območja, pa tudi poti do avtobusnih postajališč. Širine pločnikov in pešpoti so odvisne od gostote peš prometa, dimenzije ostalih javnih površin, ki so tudi namenjene peš prometu oz. pešcem (trgi, ploščadi ipd.), pa tudi od aktivnosti, ki jih le-ti izvajajo na teh površinah (glej spodnje slike).

1,50 m

Slika 28 Minimalna širina, ki še omogoča prehitevanje in srečevanje

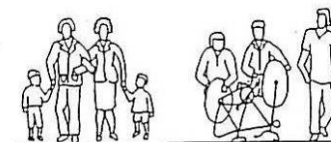
1,50 - 2,50 m

Slika 29 Širina, ki omogoča vzporedno pešačenje, prehitevanje, pešačenje s prtljago

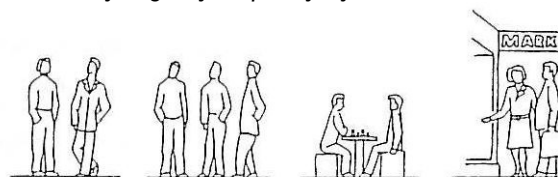
2,50 - 5,00 m

Slika 30 Širina, ki omogoča pešačenje, srečevanje, igranje ipd.

5,00 m

Slika 31 Širina, ki omogoča pešačenje, srečevanje, igranje, opravljanje različnih aktivnosti

1.50 - 2.00 m

Slika 32 Širina, ki omogoča nekatere izmed aktivnosti pešcev

Osnovne dimenzije za oblikovanje prostora peš površin izhajajo iz osnovne širine in višine pešca in invalidskega vozička in manevrskega prostora. Dodatni prostor je potreben zaradi: srečevanja, klopi, avtobusna postajališča, kolesarska stojala ipd. Zagotoviti je treba vse varnostne odmike od objektov, ograj, zidov, dreves, prometnih tabel, pakirnih ur, količkov, korit ipd., od roba vozišča pomembnejših cest (zbirne mestne ceste in višje kategorije), parkirnih zalivov in pasov (zaradi previsov vozil in odpiranja vrat).

Pešpoti in tudi preboji skozi zazidavo so minimalne širine 2,0 m. Ob regionalni cesti Maribor-Vurberk-Ptuj, kjer se kolesarji vodijo ločeno od peš prometa, je širina površine za pešce, če je le možno, tudi 2,0 m. Premagovanje višinskih razlik (npr. potek pešpoti med zahodnim in vzhodnim delom naselja) je možno s stopnicami (normalnimi ali pomičnimi) ali klančinami. Pomembno je pravilno dimenzioniranje. Pri manjših višinskih razlikah so bolj primerne klančine. Maksimalni nagib klančine naj bo 8% in naj ne bo daljša od 9,00 m, v nasprotnem primeru so potrebna vmesna postajališča za invalide na vozičkih. Vz dolžni nagibi so lahko od 10-20 % (vendar jih invalidi ne morejo uporabljati). Majhne klančine naj se uredijo tudi namesto robnikov, katere bodo tako lahko udobno premagovali invalidi in otroški vozički.

Za zagotovitev večje varnosti najšibkejšim udeležencem v prometu je treba v nekaterih območjih ali odsekih ceste omejiti hitrost vožnje na 30 km/h: to so območja omejene hitrosti in to naj bodo vsa stanovanjska območja. Vstope v cono je treba opremiti s prometno signalizacijo in gradbenimi ukrepi za umirjanje prometa na vozišču.

Za zmanjšanje hitrosti se izvajajo ukrepi umirjanja prometa. Pogoje za prometno-tehnično oblikovanje naprav in ukrepov za umirjanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, kjer je dovoljen javni promet določa tehnična specifikacija za javne ceste TSC 03.800 Naprave in ukrepi za umirjanje prometa. Smiselno jih je uvajati v homogenih stanovanjskih območjih, ki imajo možnost jasne ločitve od sosednjih območij, in tudi v centralnih območjih, kjer gre za intenzivnejšo prehajanje pešcev preko ceste. Ob potezi regionalnih cest se na odseku pred šolo in na odseku na območju občine površina javne ceste uredi kot površina brez vertikalnih ločitev funkcionalnih površin (dvignjeno vozišče), kjer imajo prednost pešci (območje umirjenega prometa), opremi se s tlaki in eventualno potrebno barvno ločitvijo funkcionalnih površin. Enako se uredi odsek ceste pred predvidenim domom za ostarele (enota urejanja »ce-2«) in ob sekundarni cesti v enoti urejanja »ce-1«. Potreba po takšni ureditvi se presodi tudi za enoto urejanja »ss-n-3«.

5 VIRI

1. ZUM d.o.o. STROKOVNE PODLAGE ZA POSELITEV V OBČINI DUPEK. Faza: Poselitev na območju občine Duplek. Št. d. n.: 21-1/2004. Maribor, 2004.
2. ZUM d.o.o. STROKOVNE PODLAGE ZA UTEMELJITEV PREDLAGANIH SPREMENB NAMENSKE RABE V OBČINI DUPEK. Maribor, 2004.
3. MKGP, digitalni sloji podatkov z dejansko rabo tal, enotami kmetijskih gospodarstev in talnim številom, URL: <http://rkg.gov.si/GERK>, stanje september 2009.